

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

HOTĂRÂRE mun. Chișinău

din _____ 2010

Nr. _____

cu privire la impunerea obligațiilor speciale preventive Societății pe Acțiuni "Moldtelecom" în legătură cu puterea sa semnificativă pe piața serviciilor de telefonie fixă locală, interurbană, internațională prestate pe teritoriul Republicii Moldova

În temeiul prevederilor art.78 alin.(5) din Legea comunicațiilor electronice nr.241-XVI din 15.11.2007 și având în vedere Hotărârile Consiliului Administrativ al Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței (ANPC) nr.DCF-7 din 26.07.2007 și nr.DCC-40 din 16.07.2009;

În conformitate cu prevederile art.9 alin.(1) lit.n), u) și art.44, 45, 46, 47 și 48 din Legea comunicațiilor electronice nr.241-XVI din 15.11.2007, precum și ale pct.15 lit. b) din Regulamentul Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (în continuare *Agenția*), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.905 din 28 iulie 2008, Consiliul de administrație,

HOTĂRĂȘTE:

1. Societatea pe Acțiuni "Moldtelecom", IDNO 1002600048836 se consideră drept furnizor cu putere semnificativă pe piața serviciilor de telefonie fixă locală, interurbană și internațională pe teritoriul Republicii Moldova. Această definiție cuprinde puterea semnificativă a S.A."Moldtelecom" atât pe piața serviciilor cu amănuntul: servicii de telefonie fixă locală, interurbană și internațională, cât și pe piața serviciilor cu ridicata de terminare a apelurilor în propria rețea de telefonie fixă și de origine (inițiere) a apelurilor în rețeaua proprie de telefonie fixă.

2. Puterea semnificativă a "Moldtelecom" S.A. în legătură cu accesul la rețeaua proprie de telefonie fixă în vederea terminării apelurilor se răsfrânge asupra oricărui tip de trafic, independent de tehnologia utilizată, origine de apel, de numărul de furnizori ce transportă apelul sau de furnizorul care solicită serviciul de terminare a apelurilor.

3. În condițiile Regulamentului cu privire la interconectare, aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației nr.12 din 31.01.2009, și ale prezentei hotărâri, "Moldtelecom" S.A. are următoarele obligații în ceea ce privește interconectarea rețelei proprii de telefonie fixă cu rețelele publice de comunicații electronice ale altor furnizori și furnizarea serviciilor cu ridicata de inițiere și terminare a apelurilor:

- 1) de asigurare a **accesului** la elemente specifice ale rețelei și la infrastructura asociată și utilizarea acestora,
- 2) de asigurare a **transparenței** și de publicare a ofertei de referință pentru interconectare,
- 3) de neadmitere a **discriminării**,
- 4) de **evidența contabilă separată**, precum și
- 5) de recuperare a investițiilor, control al prețurilor, inclusiv obligația de fundamentare a **prețurilor în funcție de costuri**,

4. "Moldtelecom" S.A. are obligația de a asigura condițiile executării obligațiilor speciale preventive impuse în legătură cu puterea sa semnificativă pe piața serviciilor de telefonie fixă locală, interurbană, internațională prestate pe teritoriul Republicii Moldova, conform anexei.

5. Dispozițiile prezentei Hotărâri nu aduc atingere posibilității Agenției de a stabili alte condiții sau obligații, ori de a le retrage sau modifica pe toate sau o parte din cele impuse prin prezenta Hotărâre.

6. Dispozițiile prezentei Hotărâri prevalează asupra prevederilor Regulamentului cu privire la interconectare.

7. Obligația de evidență contabilă separată va fi asigurată de "Moldtelecom" S.A. conform reglementărilor relevante aprobate de Agenție.

8. Controlul prețurilor stabilite pentru furnizarea serviciilor de interconectare și conexe interconectării va fi realizat de Agenție.

9. Prezenta Hotărâre intră în vigoare la data adoptării și se comunică "Moldtelecom" S.A. și Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței în termen de 3 zile.

10. Prezenta Hotărâre se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

**Președintele
Consiliului**

Sergiu SÎTNIC

Membri

Ion POCHIN

Iurie URSU

Condițiile executării obligațiilor speciale preventive impuse ”Moldtelecom” S.A. în legătură cu puterea sa semnificativă pe piața serviciilor de telefonie fixă locală, interurbană, internațională prestate pe teritoriul Republicii Moldova

I. Obligația de asigurare a accesului la unele elemente specifice ale rețelei proprii și la infrastructura asociată și utilizarea acestora

1. Societatea pe Acțiuni “Moldtelecom”, în continuare furnizor-ofertant, are obligația, în termenele și condițiile specificate în Regulamentul cu privire la interconectare, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al Agenției nr.12 din 31.01.2009, în continuare Regulament și prezentele condiții, să ofere interconectare oricărui furnizor ce solicită, în continuare furnizor-solicitant, și să furnizeze servicii cu ridicata de terminare și inițiere, la nivel local și național a apelurilor în rețeaua fixă pe care o operează furnizorul-ofertant. Aceasta cuprinde obligația de a negocia și de a încheia acord de interconectare cu furnizorul-solicitant, precum și furnizarea serviciului de interconectare în vederea terminării și inițierii apelurilor în rețeaua fixă proprie.

2. Furnizorul-ofertant va oferi orice serviciu de care în mod rezonabil are nevoie un furnizor-solicitant pentru a obține accesul și de a utiliza eficient serviciile de interconectare de terminare și/sau inițiere a apelurilor, astfel ca accesul la infrastructura asociată, accesul prin galerii de cabluri și trecerea prin spații tehnologice, colocarea echipamentului, climatizare, energie electrică, căldură, facilități de mutare a echipamentelor etc. Furnizorul-ofertant are obligația să argumenteze, dacă consideră că o solicitare este nerezonabilă, inclusiv să notifice Agenția.

3. Prin serviciul de interconectare în vederea terminării apelurilor în rețeaua fixă proprie, furnizorul-ofertant va asigura transmisia semnalului de la punctul de interconectare cu rețeaua furnizorului-solicitant până la orice punct terminal al rețelei, la care furnizorul-ofertant oferă utilizatorului final accesul la rețeaua fixă operată.

4. Furnizorul-ofertant va oferi furnizorului-solicitant serviciul de terminare în propria rețea fixă a oricărui apel, indiferent dacă este inițiat în propria rețea a furnizorului-solicitant sau este inițiat în altă rețea decât în rețeaua furnizorului solicitant.

5. Prin serviciul de interconectare în vederea inițierii apelurilor în rețeaua proprie, furnizorul-ofertant va asigura transmisia semnalului de la orice punct terminal, la care furnizorul-ofertant oferă utilizatorului final accesul la rețeaua fixă operată, până la punctul de interconectare cu rețeaua furnizorului-solicitant.

6. Furnizorul-ofertant va furniza accesul în vederea interconectării și furnizării serviciilor de terminare și/sau inițiere a apelurilor în orice punct fezabil tehnic al rețelei pentru a furniza terminare/inițiere a apelurilor la nivel local sau național, în funcție de solicitarea furnizorilor.

7. Furnizorul-ofertant va asigura interconectarea rețelei publice de telefonie fixă pe care o operează, în vederea terminării și inițierii apelurilor, în măsura în care

solicitările sunt rezonabile. Orice refuz al furnizorului-ofertant trebuie să fie temeinic justificat și va fi comunicat în scris furnizorului-solicitant și Agenției în termen ce nu va depăși 10 zile lucrătoare din data depunerii solicitării.

8. Lipsa capacităților disponibile pentru interconectare sau rezervarea lor pentru necesități proprii sau de către alți furnizori nu poate fi motiv de refuz pentru asigurarea interconectării și nici a lărgirii capacităților de interconectare. Furnizorul-ofertant are obligația să lărgască capacitățile sale de interconectare pentru a satisface cererile de interconectare survenite. În cazul dat, Furnizorul-solicitant va comunica în răspunsul său furnizorului-solicitant și, în copie, Agenției despre imposibilitatea de a oferi interconectarea sau lărgirea acesteia în termenii menționați la punctele 13 și 61, precum și termenul când aceasta va fi oferită. Acest termen urmează să nu depășească 180 zile din momentul solicitării sau preavizului pentru solicitare.

9. Furnizorul-ofertant va oferi accesul la toate serviciile necesare pentru ca furnizorul-solicitant să poată furniza propriile servicii de comunicații electronice, incluzând accesul la serviciile de asistență operațională, serviciile de urgență, serviciile de informații privind abonații și alte servicii ce pot fi oferite pe rețele inteligente.

10. Furnizorul-ofertant va pune la dispoziția furnizorului-solicitant modurile de interconectare prevăzute în pct.6 din Regulament, potrivit ordinii de prioritate specificate de furnizorul-solicitant.

11. Furnizorul-ofertant va asigura interconectarea rețelei publice de telefonie fixă pe care o operează, în vederea terminării și inițierii apelurilor, în condițiile pct.13 din Regulament.

12. Furnizorul-ofertant este responsabil de instalarea, operarea și menținerea segmentului legăturii de interconectare cuprins între propriul comutator și punctul de interconectare. Costurile legate de instalarea și operarea segmentului dat vor fi suportate de către furnizorul-ofertant.

13. Furnizorul-ofertant va asigura la cererea furnizorului-solicitant furnizarea legăturilor de interconectare la capacitatea și caracteristicile tehnice solicitate de acesta. Termenul pentru livrarea unei capacități suplimentare a legăturii de interconectare (*capacitate, canal de semnalizare, canal de transmisiune /circuit*) este de cel mult 30 de zile de la data primirii de către furnizorul-ofertant a unei cereri scrise în acest sens de la furnizorul-solicitant interconectat deja.

14. În cazul defectării segmentului legăturii de interconectare și/sau a oricărei utilități furnizate de către furnizorul-ofertant, în maxim o oră de la notificarea defecțiunii de către furnizorul-solicitant interconectat sau de la momentul la care defecțiunea a ajuns la cunoștința furnizorului-ofertant pe orice altă cale, furnizorul-ofertant va demara activitățile necesare pentru localizarea și remedierea, chiar provizorie, a defecțiunii, precum și pentru înlăturarea sau limitarea eventualelor pagube. Termenul remedierii deranjamentelor/defecțiunilor nu poate depăși 24 ore.

15. Cheltuielile aferente remedierii defecțiunilor vor fi suportate de către furnizorul-ofertant, cu excepția cazului în care se stabilește că furnizorul-solicitant este responsabil de defecțiunea produsă.

16. Furnizarea serviciului de interconectare în vederea terminării și inițierii apelurilor în/din rețeaua furnizorului-ofertant și a serviciilor conexe interconectării, se realizează cel puțin în condițiile Capitolului II, V și VIII din Regulament.

17. Furnizarea serviciului de interconectare și a anumitor servicii conexe interconectării se realizează fără condiționarea din partea furnizorului-ofertant de a

achiziționa concomitent de către furnizorul-solicitant a unor produse sau servicii care nu sunt necesare furnizării tipului de acces solicitat ori achiziționarea unui volum impus de produse sau servicii, care excede volumul necesar furnizării tipului de acces solicitat ori, impunerea oricăror condiții comerciale, tehnice sau de altă natură, care nu sunt necesare furnizării tipului de acces solicitat.

18. În cazul colocării fizice, furnizorul-ofertant va permite furnizorului-solicitant timp de 24 ore pe zi, 7 zile în săptămână, zilele lucrătoare și nelucrătoare, pe durata întregului an calendaristic, accesul la spațiul fizic alocat, precum și la toate celelalte resurse tehnice necesare instalării, conectării, funcționării și întreținerii corespunzătoare a echipamentelor relevante aparținând furnizorului-solicitant.

19. Furnizorul-ofertant va oferi servicii de colocare fizică în orice punct unde oferă servicii de interconectare. Colocarea fizică presupune punerea la dispoziția furnizorului-solicitant a unui spațiu amenajat în acest scop pentru instalarea de către acesta a echipamentelor sale și a posibilității accesului lucrătorilor furnizorului-solicitant 24 ore din 24, 7 zile în săptămână.

20. Dacă nu dispune de capacități pentru oferirea serviciului de colocare fizică, furnizorul-ofertant va furniza, în loc de aceasta, colocare virtuală la orice punct de interconectare. Prin colocare virtuală, furnizorul-ofertant va instala, opera și repara echipamentul colocat al furnizorului-solicitant în termeni și condiții de calitate nu mai puțin avantajoase decât tratează instalarea, operarea și reparația propriilor echipamente echivalente. Colocarea virtuală se va realiza în același spațiu în care funcționează echipamentele furnizorului-ofertant, fără construirea unei structuri cu rol de protecție. În cazul furnizării colocării virtuale, furnizorul-ofertant va instala, opera și va repara în aceeași termeni ca și pentru propriul echipament segmentul legăturii de interconectare cuprins între echipamentul colocat al furnizorului-ofertant și punctul până la care furnizorul-solicitant are acces la legătura de interconectare. Oferirea colocării virtuale nu presupune obligația de a furniza accesul direct al lucrătorilor furnizorului-solicitant la echipamentul colocat în scopul instalării, operării sau reparării lui.

21. În cazul în care furnizorul-solicitant alege colocare distantă, furnizorul-ofertant este obligat să ofere condiții pentru ca interconectarea să fie realizată. Prin colocare distantă, furnizorul-solicitant instalează echipamentele sale în spații ce nu aparțin sau nu sunt operate de furnizorul-ofertant. În acest caz, furnizorul-ofertant va instala, opera și repara segmentul legăturii de interconectare cuprins între echipamentul propriu și punctul până la care furnizorul-solicitant are acces la legătura de interconectare.

22. Colocarea fizică sau virtuală poate fi refuzată de furnizorul-ofertant numai în următoarele situații:

- 1) lipsa spațiului colocabil;
- 2) colocarea nu este posibilă din punct de vedere tehnic.

23. Sarcina probei privind existența situațiilor prevăzute la p.21 incumbă furnizorului-ofertant. Furnizorul-ofertant va comunica în scris furnizorului-solicitant și Agenției despre refuzul de a oferi colocare fizică, iar în lipsa capacităților pentru aceasta – și a colocării virtuale, în cel mult 5 zile lucrătoare de la data primirii cererilor inițiale sau ulterioare de colocare. În cazul refuzului colocării, furnizorul-ofertant va asigura accesul în spațiul fizic dat unei echipe formate din reprezentanți ai Agenției și, la solicitarea furnizorului-solicitant, ai furnizorului-solicitant, în vederea constatării temeiniciei refuzului.

24. Furnizorul-ofertant va oferi furnizorului-solicitant posibilitatea de a instala și conecta în spațiul fizic alocat echipamentul necesar pentru realizarea interconectării, inclusiv echipamente care conduc la îmbunătățirea performanțelor echipamentului de bază, permițându-i să îndeplinească funcții de comutare sau de servicii avansate. Furnizorul-ofertant nu va impune furnizorului-solicitant cerințe de securitate privind echipamentele acestuia mai stricte decât acelea pe care le practică pentru propriile echipamente.

25. Furnizorul-ofertant nu va condiționa sau limita posibilitatea pentru un furnizor-solicitant, ce beneficiază deja de colocare fizică în spațiul furnizorului-ofertant, să furnizeze unui furnizor terț colocare în cadrul echipamentelor proprii colocate.

26. Furnizorul-ofertant nu va condiționa sau limita posibilitatea furnizorilor-solicitanți care beneficiază deja de colocare să efectueze interconectarea directă a echipamentelor lor în spațiul de colocare.

27. Furnizorul-ofertant nu va condiționa sau limita posibilitatea furnizorilor-solicitanți să utilizeze spațiile de colocare, obținute pentru interconectare, și echipamentele colocate pentru accesul la alte servicii și nici nu va cere furnizorilor-solicitanți să închirieze și/sau instaleze facilități aparte sau suplimentare.

28. Furnizorul-ofertant nu va condiționa furnizarea serviciilor de interconectare de terminare și/sau inițiere de apeluri în propria rețea de telefonie fixă prin cerințe ca furnizorul-solicitant să solicite, pună la dispoziție, închirieze, instaleze capacități de interconectare separate sau suplimentare, dacă această cerință nu reiese din încărcarea capacităților aflate în funcțiune sau solicitate. Furnizorul-solicitant nu va impune cerințe asupra configurării legăturilor de interconectare care pot conduce la limitarea capacităților de interconectare față de configurarea normală.

29. Furnizorul-ofertant va permite furnizorului-solicitant să instaleze porțiunea din legătura de interconectare cuprinsă între limita spațiului fizic al furnizorului-ofertant și echipamentul colocat de furnizorul-solicitant.

30. Orice modificare adusă de furnizorul-ofertant rețelei sale sau spațiilor în care se realizează interconectarea, care ar putea afecta condițiile de interconectare de care beneficiază un furnizor-solicitant deja interconectat, va fi plasată pe pagina de Internet proprie, va fi notificată Agenția și furnizorul-solicitant cu cel puțin 3 luni înainte de efectuarea modificării în cauză. Desființarea sau înlocuirea comutatorului la care se efectuează interconectarea va fi notificată furnizorului-solicitant deja interconectat și Agenției într-un termen ce nu poate fi mai mic de 9 luni înainte de data preconizată pentru desființare sau înlocuire.

31. În cazul unor operațiuni de reamenajare sau modernizare a rețelei sale, inclusiv în cazul desființării comutatorului, furnizorul-ofertant este obligat să ia toate măsurile pentru ca furnizorul-solicitant interconectat să beneficieze în continuare de interconectare, în condiții de preț și calitate echivalente celor inițiale.

32. Furnizorul-ofertant va asigura accesul la numerele din rețeaua inteligentă prin interconectarea rețelelor proprii cu rețelele furnizorilor-solicitanți în condițiile Regulamentului, în baza deciziilor de atribuire sau licențelor de utilizare a resurselor de numerotare respective și cu respectarea reglementărilor în vigoare.

Prevederi speciale privind obligația de furnizare a serviciului de interconectare în vederea inițierii apelurilor

33. Obligația de a furniza furnizorului-solicitant serviciul de interconectare în vederea inițierii apelurilor în propria rețea de telefonie fixă se referă pentru orice tip de trafic, independent de tehnologia de acces a utilizatorului la rețeaua fixă și indiferent de tehnologia utilizată de furnizorul-solicitant, destinația finală a apelului, de numărul de furnizori ce transportă apelul.

34. Furnizorul-ofertant va furniza următoarele forme de inițiere a apelurilor în rețeaua proprie fixă:

- *inițiere de apeluri prin procedura de selectare apel-cu-apel a transportatorului.* Prin aceasta furnizorul-ofertant va permite oricărui utilizator final în rețeaua fixă operată să utilizeze serviciile de transportare a apelului ale oricărui furnizor-solicitant, prin culegerea apel-cu-apel a codului de selectare a transportatorului, declarat în acordul de interconectare de către furnizorul-solicitant, atribuit de Agenție în conformitate cu reglementările în vigoare;

- *inițiere de apeluri către numere din sirul 800 (Freephone) din Planul Național de Numerotare.*

35. Furnizorul-ofertant va oferi tuturor utilizatorilor săi finali posibilitatea de a utiliza serviciile furnizorului-solicitant conform prevederilor pct.14-16 din Regulament. Furnizorul-ofertant va asigura interconectarea cu rețeaua de telefonie fixă proprie în vederea inițierii apelurilor către serviciile furnizorului-solicitant sau ale unui terț, utilizată pentru furnizarea serviciilor de rețea inteligentă conform reglementărilor Agenției, inclusiv a condițiilor de licențe pentru utilizarea resurselor de numerotare și a Capitolului IX din Regulament.

36. Pentru serviciul de interconectare în vederea inițierii apelurilor în rețeaua fixă pe care o furnizează, furnizorul-ofertant va factura numai timpul de conversație pentru apelurile care au fost stabilite cu succes și la care s-a răspuns. Timpul de conversație începe cu semnalul de răspuns și se încheie cu primul semnal de eliberare a liniei generat fie de partea apelantă, fie de partea apelată.

37. Furnizorul-ofertant va asigura accesul pentru apelanți spre numerele de rețea inteligentă, cât și transportul și transferul spre numerele de rețea inteligentă a furnizorului-solicitant a apelurilor inițiate la puncte fixe ale rețelei operate de către acesta în condițiile reglementărilor în vigoare.

38. Pentru serviciul de interconectare în vederea inițierii apelurilor, furnizorul-ofertant va factura doar furnizorul-solicitant și nu va factura utilizatorii proprii pentru apeluri către serviciile furnizorului-solicitant.

39. Furnizorul-ofertant nu va condiționa posibilitatea utilizatorului final de a utiliza orice serviciu, legat de originare de apeluri către codurile sau numerele furnizorilor-solicitanți, de necesitatea de a achiziționa anumite servicii proprii sau de un volum anumit în raport cu serviciile achiziționate în mod obișnuit.

II. Obligația de asigurare a transparenței, inclusiv de publicare a ofertei de referință pentru interconectare

40. Furnizorul-ofertant, va asigura transparența la furnizarea serviciilor de inițiere și terminare, precum și va face public în ORI specificațiile tehnice,

caracteristicile rețelei, condițiile comerciale și tehnice de interconectare, de furnizare și utilizare a infrastructurii asociate/facilităților, capacități disponibile, tarifele aplicate pentru serviciile de interconectare și pentru serviciile oferite în vederea realizării interconectării, informații contabile, cu excepția informațiilor cu caracter confidențial. Obligația de transparență constă în punerea la cunoștința publicului, astfel, încât orice furnizor să poată afla informațiile date fără a face o adresare pentru informații în acest sens. Informațiile cu caracter confidențial vor fi puse la dispoziția Agenției.

41. Furnizorul-ofertant, în condițiile Capitolului IV și ale altor prevederi ale Regulamentului, va publica pe pagina sa de Internet în termen de până la 60 de zile din data intrării în vigoare a prezentei Hotărâri o Ofertă de referință pentru interconectare cu rețeaua publică de telefonie fixă pe care o operează, în continuare ORI, conformă prezentelor condiții. La solicitare va pune la dispoziția oricărui furnizor-solicitant ORI și modificările acesteia.

42. Furnizorul-ofertant va prezenta Agenției și va publica pe pagina sa Internet proiectul ORI în termenele și condițiile pct. 42 din Regulament, pentru verificarea executării prezentelor condiții.

43. ORI va fi suficient de detaliată pentru a permite interconectarea la toate punctele rețelei unde acest lucru este fezabil și pentru a asigura că furnizorul-solicitant nu va trebui să plătească pentru resurse care nu sunt necesare serviciului pe care l-a solicitat.

44. Furnizorul-ofertant va indica în ORI tipurile de legături de interconectare, tehnologia de transport pe care se bazează legăturile de interconectare oferite (PDH/SDH, radio, etc.) și condițiile de furnizare a legăturilor de interconectare (liniile de interconectare), care să includă cel puțin termenele, plățile și nivelurile de calitate oferite, și va defini clar responsabilitățile sale față de capacitatea legăturii furnizate.

45. Furnizorul-ofertant va include în ORI informații detaliate privind setul de parametri relevanți pentru calitatea serviciilor oferite furnizorului-solicitant, va prevedea termenul de remediere a defecțiunilor/deranjamentelor, precum și limitele minime ale despăgubirilor pentru remedierea cu întârziere a defecțiunilor/deranjamentelor și modalitatea de stabilire a acestora.

46. Furnizorul-ofertant va prevedea în ORI și în planurile de dezvoltare a propriei rețele, în cazul inexistenței, spații de colocare fizică a echipamentelor furnizorilor-solicitanți în punctele pentru care se solicita interconectarea parvenite de la furnizorul-solicitant pe parcursul ultimelor 180 de zile.

47. Orice limitare privind oferirea serviciilor de interconectare trebuie prevăzută expres în ORI. Termenul de înlăturare a acestei limitări nu trebuie să depășească 180 de zile din data solicitării serviciilor de interconectare.

48. Furnizorul-ofertant va prevedea în ORI adresa și capacitatea fiecărui comutator unde se poate realiza interconectarea cu rețeaua publică de telefonie fixă pe care o operează, în vederea terminării/inițierii apelurilor, precum și grupele de numere găzduite de fiecare comutator, descrierea completă a tuturor serviciilor oferite de fiecare comutator și eventualele limitări, justificate din punct de vedere tehnic, ale numărului de operatori care se pot interconecta la fiecare comutator, care vor fi actualizate ori de câte ori este necesar, dar cel puțin trimestrial, precizându-se și data realizării actualizării.

49. Furnizorul-ofertant va include în ORI cel puțin informația specificată în pct. 46 din Regulament. Aceste informații vor fi actualizate în termen de cel mult 10 zile de la data apariției unor modificări, precizându-se și data realizării actualizării.

50. Furnizorul-ofertant va prezenta la solicitarea furnizorului-solicitant în termen de 10 zile următoarea informație cu privire la:

- 1) schema arhitecturii rețelei;
- 2) tipul, numărul și localizarea echipamentelor utilizate;
- 3) interfețele și protocoale de interconectare;
- 4) căile de rutare.

51. Furnizorul-ofertant va pune la dispoziția furnizorului-solicitant, în formă detaliată, informația despre rețeaua proprie operată de telefonie fixă, astfel încât acesta să poată alege în mod eficient punctele de acces unde să realizeze interconectarea și să își poată planifica dezvoltarea propriilor rețele sau servicii. Furnizorul-ofertant va prevedea în ORI modul în care furnizorul-solicitant poate avea acces la aceste informații.

52. Furnizorul-ofertant va include în ORI o descriere detaliată a specificațiilor tehnice ale punctelor de acces, prin referire, acolo unde este cazul, la standardele sau recomandările relevante, în ceea ce privește:

- 1) interfața electrică (optică) și fizică;
- 2) interfața de transmisie;
- 3) interfața de semnalizare;
- 4) acolo unde este necesar, informații despre capacitățile funcționale oferite prin interfețe.

53. Furnizorul-ofertant va include în ORI informații complete despre amplasarea imobilelor în care se poate realiza colocarea, suprafața spațiilor destinate colocării la fiecare adresă, inclusiv spațiul colocabil, spațiul disponibil și spațiul rezervat, modalitățile în care oferă spațiile destinate colocării, precum și restricțiile, dacă există, privind colocarea anumitor echipamente. Aceste informații vor fi actualizate în termen de cel mult 10 de zile lucrătoare de la data apariției unor modificări, precizându-se și data realizării actualizării. Pentru a crea cât mai mult spațiu colocabil, furnizorul-ofertant este obligat să îndepărteze orice echipament ieșit din uz, cu excepția cazului în care păstrarea acestui echipament este obligatorie potrivit prevederilor legale în vigoare.

54. Modificarea și/sau completarea ORI se efectuează conform prevederilor Capitolului IV, altor prevederi relevante ale Regulamentului.

55. Odată cu publicarea ORI, furnizorul-ofertant va publica pe pagina sa de Internet și, la solicitare, va pune la dispoziția oricărui furnizor-solicitant un acord-tip de interconectare, care să conțină clauzele contractuale standard, realizat în conformitate cu prevederile ORI.

56. Furnizorul-ofertant va prezenta Agenției modelul de acord de interconectare la data publicării acestuia, atât pe suport de hârtie cât și în format electronic, pentru verificarea executării prezentelor condiții.

57. Acordul de interconectare trebuie să corespundă prevederilor Capitolului V, altor prevederi ale Regulamentului. Acordul de interconectare va conține în mod explicit prețurile pentru serviciile de interconectare și pentru serviciile conexe oferite în vederea realizării interconectării. Acordul de interconectare trebuie să permită furnizorului-solicitant să selecteze cu ușurință punctele de acces și de interconectare, capacitatea legăturilor de interconectare, opțiunile de interconectare și de colocare, precum și orice alte servicii oferite în baza ORI.

58. Acordul de interconectare în vederea terminării și/sau inițierii apelurilor în rețeaua publică de telefonie fixă pe care o operează furnizorul-ofertant se va negocia cu bună credință în termenii și condițiile prevăzute în compartimentul II și V din Regulament. În cazul modificării sau completării unui acord de interconectare, termenul de negociere este de cel mult 15 zile lucrătoare de la data primirii cererii.

59. Furnizorul-ofertant va transmite Agenției o copie de pe fiecare cerere de interconectare și, respectiv, de pe fiecare cerere ulterioară, de modificare, completare sau retragere a cererii inițiale, în termen de 5 zile lucrătoare de la data primirii acestora.

60. Furnizorul-ofertant va analiza solicitările cuprinse în cererea de interconectare a furnizorului-solicitant și de a elabora soluțiile tehnice pentru realizarea interconectării, pe care le va comunica furnizorului-solicitant în termen de până la 10 zile lucrătoare de la data primirii cererii de interconectare.

61. Furnizorul-ofertant va asigura implementarea prevederilor acordului de interconectare astfel încât furnizarea serviciilor de interconectare în fiecare punct de interconectare să poată începe în termen de cel mult 30 de zile de la data încheierii acordului sau de la data modificării prevederilor acestuia.

62. În cazul în care pentru furnizarea serviciilor de interconectare este necesară colocarea, termenul prevăzut la pct. 58 include și durata necesară pentru efectuarea de către furnizorul-ofertant a tuturor lucrărilor necesare pentru pregătirea spațiului fizic alocat, precum și pentru punerea la dispoziția furnizorului-solicitant a acestui spațiu. Dacă furnizorul-solicitant nu își instalează, din motive care îi sunt imputabile, echipamentele în spațiul fizic alocat pentru colocare în termen de *60 zile* de la data notificării scrise de către furnizorul-ofertant privind alocarea spațiului pentru colocare, furnizorul-ofertant va retrage alocarea, notificând prealabil furnizorul-solicitant și Agenția. La cererea furnizorului-solicitant, furnizorul-ofertant poate stabili un termen mai mare pentru instalarea echipamentelor, dacă demonstrează că acest lucru este necesar având în vedere circumstanțele specifice ale cazului. La cererea furnizorului-solicitant, Agenția, poate revizui noul termen stabilit de furnizorul-solicitant, dacă va considera că există motive obiective că întârzierea poate fi mai mare.

63. La modificarea sau completarea acordului de interconectare, în cazul în care nu se solicită interconectarea la noi puncte de acces, furnizorul-ofertant va asigura realizarea interconectării astfel încât furnizarea noilor servicii să poată începe în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la data modificării sau completării acordului de interconectare.

64. Acordul de interconectare se încheie pentru o perioadă nedeterminată sau pe o perioadă acceptată de părți și nu poate fi reziliat unilateral de către furnizorul-ofertant în interesul acestuia, cu excepția cazurilor prevăzute de lege și/sau acord.

65. Furnizorul-ofertant va depune la Agenție, în copie, acordurile de interconectare și modificările ulterioare la acestea pentru examinare, verificare și depozitare, după caz, în termen de cel mult 5 zile de la data încheierii, modificării sau rezilierii acordului însoțite de actele doveditoare.

66. Furnizorul-ofertant va actualiza ORI și acordurile de interconectare de fiecare dată când acest lucru este necesar, notificând Agenția prin preaviz și publicând pe Internet modificările preconizate cu 30 de zile înainte de efectuarea lor. Modificarea și completarea ORI și acordului de interconectare trebuie să fie justificată.

III. Obligația de neadmitere a discriminării

67. Obligația de neadmitere a discriminării în legătură cu interconectarea rețelei de telefonie fixă operată de furnizorul-ofertant în vederea terminării și inițierii apelurilor în rețeaua furnizorului-ofertant va fi realizată în următoarele condiții:

- 1) furnizorul-ofertant va oferi condiții echivalente, în circumstanțe echivalente, tuturor furnizorilor-solicitanți sau furnizorilor care beneficiază deja de interconectarea cu rețeaua publică de telefonie fixă pe care o operează furnizorul-ofertant, în vederea terminării și inițierii apelurilor;
- 2) furnizorul-ofertant va pune la dispoziția furnizorului-solicitant servicii și informații necesare pentru realizarea interconectării cu rețeaua publică de telefonie fixă pe care acesta o operează, în vederea terminării și inițierii apelurilor, în aceleași condiții, inclusiv în ceea ce privește termene, condiții, calitate și prețuri, nu mai puțin favorabile decât cele de care beneficiază propriile servicii (activități) de vânzări cu amănuntul sau orice persoane afiliate, filiale sau parteneri;
- 3) Furnizorul-ofertant nu va face discriminare, în ceea ce privește condițiile de furnizare a serviciului de terminare în propria rețea fixă, inclusiv discriminare prin preț, calitate și/sau volum, între apelurile inițiate în rețeaua furnizorului-solicitant și cele inițiate în oricare altă rețea de comunicații electronice. În acest sens furnizorul-ofertant va trata apelurile inițiate în oricare altă rețea de comunicații electronice ca apeluri ale furnizorului-solicitant. Furnizorul-ofertant, din 01.01.2014 nu va admite discriminarea traficului internațional cu cel național și traficului mobil național cu cel fix național.

68. Furnizorul-ofertant, în cazul în care va oferi într-un acord de interconectare sau prin prețuri de transfer intern, filialelor, persoanelor afiliate sau partenerilor săi ce operează pe piața cu amănuntul, sau propriilor subdiviziuni de vânzări cu amănuntul condiții de interconectare sau de acces mai favorabile decât cele prevăzute în ORI, atunci acesta va oferi aceste condiții tuturor furnizorilor-solicitanți, pe principii nediscriminatorii, iar ORI va fi modificată în vederea reflectării acestor condiții în calitate de ofertă publică.

IV. Obligații privind evidența contabilă separată

69. Furnizorul-ofertant va ține evidența contabilă separată, în cadrul contabilității interne de gestiune, pentru activitățile care au legătură cu interconectarea și accesul la rețeaua furnizorului-ofertant sau la infrastructura asociată acesteia.

70. Furnizorul-ofertant va expedia Agenției și va publica, cel puțin pe pagina sa Internet, anual, în termen de până la 30 aprilie a fiecărui an, o declarație privind implementarea evidenței contabile separate.

71. Furnizorul-ofertant va supune verificării din partea unui auditor independent modul de implementare a evidenței contabile separate și va prezenta Agenției raportul de audit în termen de până la 31 mai a fiecărui an, precum și va publica raportul de audit în modul stabilit de Agenție.

V. Obligația referitoare la controlul prețurilor, inclusiv obligația de fundamentare a prețurilor în funcție de costuri

72. Furnizorul-ofertant are obligația de orientare a prețurilor pentru furnizarea serviciului de terminare a apelurilor în rețeaua proprie de telefonie fixă și a serviciilor conexe acestora la costul incremental pe termen lung (LRIC). Stabilirea prețurilor orientate la costul LRIC pentru terminarea apelurilor în rețeaua mobilă va fi efectuată gradual, într-o perioadă de tranziție ce va dura până la 31.12.2013.
73. Furnizorul-ofertant are obligația de orientare a prețurilor pentru furnizarea serviciului de inițiere a apelurilor în propria rețea de telefonie fixă și a serviciilor conexe acestora la costul incremental mediu (LRAIC).
74. Din 01.01.2011, prețurile maxime ce pot fi percepute de furnizorul-ofertant pentru furnizarea serviciului de interconectare în vederea terminării apelurilor în propria rețea de telefonie fixă se stabilesc astfel:
- 1) Pentru terminare la nivel local a apelurilor inițiate la numere geografice pentru rețelele fixe și non-geografice independente de locație din Planul Național de Numerotare al Republicii Moldova prețul maximal constituie 0,0622 lei/minut (fără TVA);
 - 2) Pentru terminare la nivel național a apelurilor inițiate la numere geografice pentru rețelele fixe și non-geografice independente de locație din Planul Național de Numerotare al Republicii Moldova prețul maximal constituie 0,1424 lei/minut (fără TVA);
 - 3) Pentru terminare la nivel local a apelurilor inițiate la numere non-geografice pentru rețelele mobile din Planul Național de Numerotare al Republicii Moldova prețul maximal constituie 0,3544 lei/minut (fără TVA);
 - 4) Pentru terminare la nivel național a apelurilor inițiate la numere non-geografice pentru rețelele mobile din Planul Național de Numerotare al Republicii Moldova prețul maximal constituie 0,3544 lei/minut (fără TVA).
75. Din 01.07.2011, prețurile maxime ce pot fi percepute de furnizorul-ofertant pentru furnizarea serviciului de interconectare în vederea terminării apelurilor în propria rețea de telefonie fixă se stabilesc astfel:
- 1) Pentru terminare la nivel local a apelurilor inițiate la numere geografice pentru rețelele fixe și non-geografice independente de locație din Planul Național de Numerotare al Republicii Moldova prețul maximal constituie 0,0622 lei/minut (fără TVA);
 - 2) Pentru terminare la nivel național a apelurilor inițiate la numere geografice pentru rețelele fixe și non-geografice independente de locație din Planul Național de Numerotare al Republicii Moldova prețul maximal constituie 0,1424 lei/minut (fără TVA);
 - 3) Pentru terminare la nivel local a apelurilor inițiate la numere non-geografice pentru rețelele mobile din Planul Național de Numerotare al Republicii Moldova prețul maximal constituie 0,3083 lei/minut (fără TVA);

- 4) Pentru terminare la nivel național a apelurilor inițiate la numere non-geografice pentru rețele mobile din Planul Național de Numerotare al Republicii Moldova prețul maximal constituie 0,3083 lei/minut (fără TVA).

76. Din 01.01.2012, prețurile maxime ce pot fi percepute de furnizorul-ofertant pentru furnizarea serviciului de interconectare în vederea terminării apelurilor în propria rețea de telefonie fixă se stabilesc astfel:

- 1) Pentru terminare la nivel local a apelurilor inițiate la numere geografice pentru rețelele fixe și non-geografice independente de locație din Planul Național de Numerotare al Republicii Moldova prețul maximal constituie 0,0622 lei/minut (fără TVA);
- 2) Pentru terminare la nivel național a apelurilor inițiate la numere geografice pentru rețelele fixe și non-geografice independente de locație din Planul Național de Numerotare al Republicii Moldova prețul maximal constituie 0,1424 lei/minut (fără TVA);
- 3) Pentru terminare la nivel local a apelurilor inițiate la numere non-geografice pentru rețele mobile din Planul Național de Numerotare al Republicii Moldova prețul maximal constituie 0,2682 lei/minut (fără TVA);
- 4) Pentru terminare la nivel național a apelurilor inițiate la numere non-geografice pentru rețele mobile din Planul Național de Numerotare al Republicii Moldova prețul maximal constituie 0,2682 lei/minut (fără TVA).

77. Din 01.07.2012, prețurile maxime ce pot fi percepute de furnizorul-ofertant pentru furnizarea serviciului de interconectare în vederea terminării apelurilor în propria rețea de telefonie fixă se stabilesc astfel:

- 1) Pentru terminare la nivel local a apelurilor inițiate la numere geografice pentru rețelele fixe și non-geografice independente de locație din Planul Național de Numerotare al Republicii Moldova prețul maximal constituie 0,0622 lei/minut (fără TVA);
- 2) Pentru terminare la nivel național a apelurilor inițiate la numere geografice pentru rețelele fixe și non-geografice independente de locație din Planul Național de Numerotare al Republicii Moldova prețul maximal constituie 0,1424 lei/minut (fără TVA);
- 3) Pentru terminare la nivel local a apelurilor inițiate la numere non-geografice pentru rețele mobile din Planul Național de Numerotare al Republicii Moldova prețul maximal constituie 0,2334 lei/minut (fără TVA);
- 4) Pentru terminare la nivel național a apelurilor inițiate la numere non-geografice pentru rețele mobile din Planul Național de Numerotare al Republicii Moldova prețul maximal constituie 0,2334 lei/minut (fără TVA).

78. Dacă acte ale Agenției nu specifică expres prețurile maxime pentru originare de apeluri, acestea se vor determina în conformitate cu prevederile Hotărârii Consiliului de Administrație al Agenției nr.11 din 07.04.2010.

79. Pentru serviciul de interconectare în vederea terminării apelurilor în rețeaua pe care o operează furnizorul-ofertant, acesta va factura numai timpul de conversație

pentru apelurile care au fost stabilite cu succes și la care s-a răspuns. Timpul de conversație începe cu semnalul de răspuns și se încheie cu primul semnal de eliberare a liniei generat fie de apelat, fie de apelant. Unitatea de taxare este secunda.

80. Furnizorul-ofertant va publica, inclusiv în ORI, prețurile de interconectare stabilite.

SINTEZA RECOMANDĂRILOR

la proiectul de hotărâre al Consiliului de Administrație ANRCETI cu privire la impunerea obligațiilor speciale preventive societății pe acțiuni „Moldtelecom” în legătură cu puterea sa semnificativă pe piața terminării și originării apelurilor în propria rețea de telefonie fixă

Perioada de consultare pentru proiectul de hotărâre al Consiliului de Administrație ANRCETI cu privire la impunerea obligațiilor speciale preventive societății pe acțiuni „Moldtelecom” în legătură cu puterea sa semnificativă pe piața terminării și originării apelurilor în propria rețea de telefonie fixă, publicat pe pagina de internet a ANRCETI la data de 13 martie 2010, a expirat la data de 1 aprilie 2010.

Proiectul supus consultării stabilește că “Moldtelecom” S.A. se consideră drept furnizori cu putere semnificativă pe piața serviciilor cu ridicata de terminare a apelurilor în rețeaua proprie de telefonie fixă și pe piața serviciilor de origine a apelurilor în aceeași rețea. Pentru ca această putere să nu poată fi aplicată în detrimentul competiției și al utilizatorilor finali, Agenția, va impune, prin hotărârea sa, companiei “Moldtelecom” S.A. o serie de obligații preventive.

Proiectul supus consultării a cuprins următoarele sete de documente:

a) Notă informativă la proiectul de Hotărâre a Consiliului de Administrație al ANRCETI cu privire la impunerea obligațiilor speciale preventive Societății pe Acțiuni „Moldtelecom” în legătură cu puterea sa semnificativă pe piața serviciilor de terminare a apelurilor în propria rețea de telefonie fixă și pe piața serviciilor de origine a apelurilor în propria rețea de telefonie fixă;

b) Hotărârea cu privire la impunerea obligațiilor speciale preventive societății pe acțiuni „Moldtelecom” în legătură cu puterea sa semnificativă pe piața terminării și originării apelurilor în propria rețea de telefonie fixă;

Comentariile parvenite de la furnizorii de rețele publice comunicații electronice în cursul perioadei de consultare se referă la următoarele aspecte:

Comentariile S.A.”Moldtelecom”

- 1. S.A. „Moldtelecom” își exprimă nedumerirea privind expunerea pe pagina de Internet a Agenției a proiectului de Hotărâre cu privire la impunerea obligațiilor speciale preventive S.A. „Moldtelecom” pe piața terminării și originării apelurilor în propria rețea de telefonie fixă.**

Comentariul Agenției:

În conformitate cu art.78(5) al Legii comunicațiilor electronice, pînă la efectuarea analizei piețelor relevante, în scopurile prevăzute de prezenta lege, Agenția va considera drept furnizori de rețele și/sau servicii de comunicații electronice cu putere semnificativă pe piața relevantă pe agenții economici desemnați de autoritatea pentru protecția concurenței ca avînd situație dominantă pe piața respectivă din domeniul telecomunicațiilor și informaticii, în scopul impunerii obligațiilor prevăzute de prezenta lege.

Aceasta prescrie Agenției să considere drept furnizori cu putere semnificativă, până când analizele de piață nu vor fi efectuate. De asemenea, analiza dată a fost efectuată de către autoritatea concurenței (ANPC), și nici un furnizor nu a contestat deciziile relevante ale acestei autorități.

- 2. Considerăm că în așa mod Agenția, sub prisma propriilor sale viziuni, în repetate rînduri încearcă să impună S.A. „Moldtelecom” să activeze în interesul unor subiecți, care prin aplicarea unor scheme frauduloase de intermediere au beneficiat pe**

parcursul a mai multor ani de venituri nemotivate în volume extraordinare, prin prejudicierea în același timp a S.A. „Moldtelecom”, beneficiind și de restituirea de TVA de la Stat. Faptul încălcărilor a fost confirmat prin actul de revizie al Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției. Toate aceste acțiuni sunt întreprinse în condiția existenței unei Hotărâri definitive și irevocabile a instanței de judecată și a angajamentului Agenției de a nu întreprinde acțiuni în raporturile între S.A. „Moldtelecom”, operatorii din exteriorul Republicii Moldova și cei rezidenți, prin stabilirea și sau impunerea unor rate pentru terminația traficului internațional inițiat în rețeaua unor operatori di exteriorul Republicii Moldova și care are ca destinație rețeaua publică de telefonie fixă a S.A. „Moldtelecom”.

Comentariul Agenției:

Agenția nu comentează afirmațiile cu privire la cazurile frauduloase, venituri nemotivate ale furnizorilor de tranzit, prejudicierea S.A.”Moldtelecom” și Statului privind restituirea TVA, pe care nu le cunoaște.

Cât privește comentariul că prin asemenea obligații Agenția ar impune S.A.”Moldtelecom” *să activeze în interesul unor subiecți*, Agenția nu vede motiv pentru acesta, deoarece exact în aceeași situație se află S.A.”Moldtelecom”, care beneficiază de servicii de interconectare (terminare de apeluri) de la alți furnizori, inclusiv pentru a furniza servicii de tranzit internațional de apeluri. Mai mult ca atât, în condițiile în care oricare din furnizori are externalități de rețea, interconectarea în vederea terminării apelurilor este inevitabilă. Prin urmare, indiferent de opinia formală a S.A.”Moldtelecom”, este interesul tuturor furnizorilor de a se interconecta, inclusiv și al său, și nu doar *interesul unor subiecți*.

Cât privește comentariul privind problema restituirii TVA, o considerăm falsă. Agenția cunoaște, că însăși întoarcerea TVA furnizorilor ce ar avea activități de tranzit internațional, ce le depășesc în valoare pe activitățile cu amănuntul de pe teritoriul țării, este privită de unele autorități negativ. Nu suntem de acord cu asemenea abordare. În primul rând un furnizor de tranzit achiziționează serviciul de terminare și achită TVA pentru această livrare, după care poate cere restituire, dacă creanțele privind TVA depășesc datoriile privind TVA. Prin urmare furnizorul dat creditează bugetul cu mijloace financiare gratuite, care de altfel nu ar fi încasate, dacă serviciul ar fi oferit direct furnizorilor străini. Într-al doilea rând, această situație este creată artificial de către furnizorii tradiționali prin faptul stabilirii unor prețuri exagerate la serviciul de terminare și umflării artificiale a angajamentelor/creanțelor privind TVA. În același timp, Agenția reiese din prezumția că fiecare furnizor are intenții loiale și este în atribuțiile altor autorități să urmărească respectarea legislației fiscale de către furnizori.

Cât privește Hotărârea Curții de Apel Chișinău din 14.12.2007 pe dosarul nr.3-3412/07, Agenția a analizat împluternicirile sale ce reies din prevederile Legii comunicațiilor electronice, lege intrată în vigoare ulterior pronunțării Hotărârii Curții de Apel. Agenția găsește că neintervenția este echivalentă cu neîndeplinirea atribuțiilor sale legale și, deci, este inadmisibilă. Astfel printre atribuțiile Agenției sunt *respectarea legislației în domeniul comunicațiilor electronice de către furnizorii de rețele și/sau servicii de comunicații electronice* (art.8 (1) al Legii comunicațiilor electronice), *promovarea concurenței în furnizarea rețelelor, a infrastructurii asociate și a serviciilor de comunicații electronice, acționând în special pe următoarele direcții: ... b) prevenirea acțiunilor ce au ca obiect sau au ca efect distorsionarea sau restrângerea concurenței în domeniul comunicațiilor electronice* (art.8 (4) al Legii comunicațiilor electronice). Agenția ține cont de prevederile art.19 (3) al aceleiași legi că *rețelele și/sau serviciile de comunicații electronice vor fi furnizate în condiții*

de concurență, conform legii, precum și de cele din art.4 (1) *Furnizarea rețelelor și/sau serviciilor de comunicații electronice este accesibilă pentru orice persoană fizică sau juridică în conformitate cu termenele, condițiile și obligațiile prevăzute de prezenta lege;* (2) *Restricții pot fi admise doar în situații legate de securitatea statului, apărare, securitatea și sănătatea publică;* (3) *Nu vor fi acordate sau menținute în vigoare drepturi exclusive sau speciale privind crearea sau furnizarea rețelelor sau serviciilor de comunicații electronice.* După cum a notat deja, Agenția constată că serviciile internaționale de terminare a apelurilor în rețele din Moldova¹ sunt actualmente monopolizate de către „Moldtelecom” S.A., „Orange Moldova” S.A. și „Moldcell” S.A. Datorită unor practici concertate, există doar un singur furnizor care oferă terminarea internațională a apelurilor în orice rețea națională – Moldtelecom. Orange-Moldova și Moldcell oferă suplimentar posibilitatea unui grup restrâns de companii străine afiliate de a furniza terminarea apelurilor în rețelele lor. De asemenea, Agenția consideră că prețurile stabilite actualmente de S.A. „Moldtelecom” pentru terminarea națională a apelurilor originare în străinătate sunt condiții echivalente cu refuzul de a oferi accesul. Prin urmarea acestor considerente, intervenția Agenției este legală și întemeiată.

- 3. Astfel, constatăm că Agenția în proiectul său de hotărâre, făcând referință la hotărârea ANPC nr. DCC-40 din 16.07.2009, intenționează să impună obligațiile speciale preventive S.A. „Moldtelecom” pe o piață care nici nu este definită în hotărârea nominalizată a ANPC, și care în special prevede doar noțiunea de piața de telefonie fixă locală, interurbană, internațională, prestate pe teritoriul Republicii Moldova, ci nu piața terminării și originării apelurilor în propria rețea de telefonie fixă cum este prevăzut în proiectul hotărârii ANRCETI.**

Comentariul Agenției: Se acceptă

Denumirea proiectului de Hotărâre a fost modificată și se face referință la piața, pe care ANPC a determinat situația dominantă a S.A. „Moldtelecom”.

- 4. Prin urmare, punctul 2 al Proiectului Hotărârii expres prevede că puterea semnificativă a S.A. „Moldtelecom” pe piața accesului la propria rețea în vederea terminării apelurilor se răsfrânge asupra oricărui tip de trafic independent de origine de apel, numărul de furnizori ce transportă apelul sau furnizorul care solicită serviciul de terminare a apelurilor.**

Comentariul Agenției:

Agenția a ținut cont de concluziile ANPC că S.A. „Moldtelecom” are situație dominantă pe piața serviciilor de telefonie locală, națională și internațională. Prin aceasta s-a ținut cont de locul unde se livrează serviciile și de natura efectivă a serviciilor, nu de faptul că apelurile internaționale sunt transfrontaliere. Prin urmare, faptul că apelurile pot fi transfrontaliere nu este limitativ, iar piața geografică este determinată de locurile unde se livrează serviciile și de natura propriu-zisă a serviciului.

Agenția consideră că serviciul de terminare în rețea apelului este un serviciu național, în cadrul căruia rețeaua de terminare, punctul de interconectare, cumpărătorul sunt situați pe teritoriul național, livrările de servicii sunt între agenți economici naționali. De asemenea, Agenția a ținut cont de recomandarea Comisiei Europene în Recitalul 7 al Directivei cu privire la acces: *Măsurile legale și administrative naționale care stabilesc legătura dintre termenii și*

¹ În practică furnizorii utilizează noțiunea de tranzit internațional, de aceea este important de subliniat că e vorba de terminare în rețele din Moldova cuplat cu un serviciu de tranzit internațional.

condițiile de acces și interconectare și activitățile părții care dorește interconectarea, și în special legătura cu nivelul investiției sale în infrastructura rețelei, și nu cu serviciile de acces sau interconectare furnizate, pot genera perturbări ale pieței și, prin urmare, pot să nu fie compatibile cu regulile de concurență.

Agenția găsește că la concluzia că piața produsului este terminarea tuturor apelurilor destinate către rețeaua/resursele de numere din rețeaua proprie au ajuns marea majoritate a reguletorilor europeni: din România, Franța, Belgia, Marea Britanie, Portugalia, Polonia, Danemarca, Olanda, Austria, Croația, Ungaria etc. La rândul său unele autorități de reglementare care au întâmpinat întrebarea privind discriminarea traficului în funcție de origine, s-au exprimat că terminarea nu depinde de originea națională sau internațională a apelurilor (ANCOM, România, ARCEP, Franța, BIPT, Belgia, ANACOM, Portugalia). Aceasta întărește convingerea Agenției că piața produsului este terminarea tuturor (adică oricărui) apelurilor în proprie rețea.

- 5. Ca rezultat aceasta va însemna că pentru început Agenția, sau oricare alt „subiect interesat”(rezident sau nerezident), va cere introducerea obligatorie a prețului pentru terminare de trafic internațional în Oferta de Referință pentru interconectare a S.A. „Moldtelecom” și în contractele de interconectare, iar ulterior sub pretextul argumentării cuantumului acestui preț Agenția va proceda la reglementarea directă a acestor prețuri, ceea ce este absolut neimputabil în cazul traficului originat de peste hotarele țării care nu poate fi considerat ca subiect de reglementare și nici într-un mod nu atinge utilizatorii finali din Republica Moldova.**

Comentariul Agenției:

Chiar în proiectul de Hotărâre privind impunerea obligațiilor se prevede obligația S.A.”Moldtelecom” de a publica tarifele tuturor serviciilor de interconectare în vederea terminării apelurilor. Aceasta presupune că și prețurile pentru terminarea apelurilor calificate drept *originare în străinătate* urmează a fi publicate. Agenția consideră că aceasta este o condiție esențială pentru asigurarea transparenței, iar în conformitate cu art.43(1) în coroborare cu art.78 (5) ale Legii comunicațiilor electronice.

În virtutea argumentelor deja descrise, Agenția consideră nefondată afirmația că *traficul originat de peste hotarele țării nu poate fi considerat ca subiect de reglementare*, precum și extern de exagerată afirmația că acest trafic *nici într-un mod nu atinge utilizatorii finali din Republica Moldova*. Agenția înțelege că există o serie de motive care fac să se considere că utilizatorii finali din Moldova sunt atinși. Agenția aduce doar câteva:

În primul rând Agenția atrage atenția asupra faptului, că situația curentă prejudiciază apariția noilor servicii și este, prin urmare, în detrimentul utilizatorilor. Astfel este imposibil cu exactitate de a stabili exact originea fiecărui apel după numărul apelant. Astfel în cazul apelurilor originare la stații analogice vechi, originare în unele rețele VoIP, originare prin platforme cu cartele preplătite, apelurile ce trec printr-o mulțime de operatori fără obligații să păstreze numărul apelant, etc. ar putea să fie imposibil de identificat numărul apelant, iar în tot mai multe cazuri numărul apelant nici nu există (apeluri originare de la computer, laptop, smartphone cu utilizare de soft client (programe VoIP) ca Skype, X-lite sau alte). În asemenea cazuri (cînd numărul apelant nu poate fi identificat), furnizorii majori tratează în folosul lor aceste apeluri ca internaționale, chiar dacă pot fi originare în Moldova. Astfel utilizatorii Skype

(sau alte servicii de acest gen) din Moldova, precum și utilizatorii furnizorilor naționali inovativi, cum de exemplu cei ce ar putea oferi servicii PC-to-phone, nu se pot bucura de avantajele pe care le oferă noile tehnologii (datorită tarifelor mult mai mari pentru apeluri la fix și mobil decât cele efectuate de la fix tradițional sau mobil). Prin aceasta, furnizorii alternativi inovativi sunt inhibați de către furnizorii istorici.

De asemenea, pentru a-și proteja veniturile din servicii telefonice tradiționale scumpe, furnizorii majori efectuează mai multe încercări, printre care Moldtelecom – cel mai evident, de a solicita elaborarea de reglementări favorabile sau de alte acte, prin care posibilitățile noilor tehnologii și avantajele aduse pentru utilizatori să fie limitate, astfel încât interesul utilizatorilor finali să fie neglijat. Nu este de prisos de menționat aici situația când consumatorii de servicii VoIP le consumă și atunci când se află peste hotarele țării, prin ce încearcă să evite serviciile cu amănuntul costisitoare ale furnizorilor naționali mobili (serviciile de roaming) sau să evite tarifele înalte ale furnizorilor locali ca urmare a prețurilor înalte pentru terminare internațională folosite de furnizorii din Moldova. Este de menționat aici, că Grupul Regulatorilor Europeni a luat o decizie comună privitor la tratarea serviciilor VoIP², prin care s-a luat decizia comună de a nu limita nomadicitatea, deoarece ea este privită de utilizatori ca un avantaj al lor.

De asemenea, este bine cunoscut faptul, că în condițiile regretabile de activitate economică plăpândă în țară și, respectiv, a relațiilor economice internaționale modeste, conaționalii noștri plecați peste hotare sunt principalii care generează apeluri către familiile lor. Este absolut firesc că prețurile pentru terminare se răsfrâng asupra tarifelor achitate de aceștia, iar aceasta afectează și cheltuielile lor, dar și pe utilizatorii aflați în țară. Acest considerent se bazează pe faptul că în cazul apelurilor între membrii familiei, partea apelată este sensibilă la costurile părții apelante, ele aparținând unui grup închis de utilizatori.

De asemenea, Agenția consideră că urmare a prețurilor înalte pentru terminare internațională a apelurilor, tarifele pentru apeluri către Moldova sunt înalte, iar aceasta aduce prejudicii imaginii țării, lăsând să se facă concluzii că Republica Moldova pe fundalul altor state europene este o țară închisă, cu riscuri înalte pentru investiții.

Mai mult ca atât, considerăm că necesitatea asigurării, după cum cere Legea comunicațiilor electronice, a unor condiții concurențiale prin excluderea barierelor de piață, inclusiv în calea furnizării de servicii internaționale de terminare a apelurilor, este un moment la fel de important de examinat, de rând cu influența acestor servicii asupra utilizatorilor finali.

6. Considerăm, că în final, evoluția acestui scenariu are drept scop impunerea reducerii prețului terminației traficului internațional pînă la nivelul tarifului pentru interconectate pentru trafic local. Astăzi tariful aprobat de Agenție constituie 0,05 lei/min. Pentru S.A. „Moldtelecom” aceasta va însemna pierderi de circa 1,20 lei/min (diferența între prețul actual de 0,10 USD/min pentru terminația traficului internațional și tariful de interconectare de 0,05 lei/min pentru trafic local), pe cînd furnizorii alternativi rezidenți, care vor activa și în continuare în calitate de intermediari, vor beneficia de restituire de TVA de la Stat, ceea ce și va forma supraprofiteri acestora acoperite în mod legal (la ziua de azi suma TVA calculat pentru acest serviciu formează zeci de milioane de lei).

Comentariul Agenției:

Agenția consideră că serviciul de terminare a apelurilor în rețea este echivalent, indiferent de locul unde a fost inițiat apelul și furnizorul care l-a inițiat. În cazul când un furnizor cu putere semnificativă face distincție în funcție de activitățile furnizorului ce achiziționează

² ERG common position on VoIP, document de referință ERG (07) 56rev2, pag.15

serviciul de terminare și refuză selectiv accesul, oferă condiții echivalente cu refuzul sau discriminează prin preț furnizorii în funcție de activitățile lor, această situație este contrar regulilor concurenței și nu poate fi perpetuată. Prin urmare este necesară impunerea obligației de asigurare a nediscriminării furnizorilor ce achiziționează serviciul, iar pentru a se asigura această situație de nediscriminare este necesară o perioadă de tranziție.

7. Evident că prin Hotărîrea nominalizată Agenția va încălca grav dreptul exclusiv al S.A., „Moldtelecom” la libera stabilire a prețului pentru terminația traficului internațional în propria sa rețea și va aduce prejudicii în proporții deosebit de mari prin lipsirea de la o sursă semnificativă de venit, necesar pentru dezvoltarea întreprinderii.

Comentariul Agenției

După cum a fost descris mai sus, Agenția nu consideră că S.A., „Moldtelecom” are dreptul exclusiv la libera stabilire a prețului pentru terminația traficului internațional în propria sa rețea. În anumite circumstanțe, aceste prețuri pot fi reglementate. Circumstanțele sunt că S.A., „Moldtelecom” are putere semnificativă pe piață și poate împiedica concurența, prin urmare i se pot impune obligații preventive pentru a evita asemenea piedici. Pe de altă parte Agenția nu găsește că există careva caracteristici tehnice, care să facă terminarea apelurilor inițiate în interiorul țării și celor terminate în străinătate servicii diferite.

De asemenea, Agenția a analizat și a ajuns la concluzia că cea mai mare parte a reducerii posibile de venit din apeluri inițiate în străinătate va fi acoperită atunci când va fi efectuată rebalansarea tarifelor locale.

8. În aceste condiții apreciem acțiunile Agenției în vederea aprobării acestei Hotărîrii ca depășirea atribuțiilor stabilite de legislația în vigoare. Mai mult ca atât, Agenția a neglijat și declarația sa privind respectarea revederilor Hotărîrii ANRCETI nr.55 din 29.12.2008 la identificarea și analiza piețelor relevante și desemnarea furnizorilor cu putere semnificativă pe aceste piețe (scrisoare nr. 01-DREA/436 din 31.03.10).

Comentariul Agenției

În virtutea argumentelor deja invocate, Agenția nu consideră că proiectele date de hotărîri depășesc atribuțiile sale legale.

Cât privește scrisoarea nr.01-DREA/436 din 31.03.10, considerăm că aceasta nu poate fi ruptă din contextul în care a fost scrisă. Amintim că aceasta s-a referit în contextul faptului că Curtea de Apel Chișinău a hotărât în dosarul nr.3-2570/09 din 13.10.2009 că Agenția nu poate să considere vre-o piață relevantă, fără să aplice criteriile și procedura de identificare. Agenția, după cum a menționat în această scrisoare, nu intenționează să efectueze vre-o analiză de piață fără a nu parcurge etapa identificării pieței relevante. În același timp, este dreptul legal al Agenției, ca pînă la momentul când analizele de piață vor fi făcute, de a considera furnizorii determinați cu situație dominantă pe piață de autoritatea concurenței, drept furnizori cu putere semnificativă în scopul impunerii obligațiilor prevăzute de Legea comunicațiilor electronice.

9. Prin urmare, S.A. „Moldtelecom” declară că nu va înainta propuneri la proiectul de Hotărîre cu privire la impunerea obligațiilor speciale preventive S.A. „Moldtelecom” pe piața terminării și originării apelurilor în propria rețea de telefonie fixă, care atinge subiectul terminației traficului internațional. Asemenea Hotărîre nu va avea

nici o putere juridică pentru întreprindere, și S.A. „Moldtelecom” întru apărarea drepturilor sale legitime își rezervă dreptul de a se adresa pe probleme vizată tuturor organelor competente.

În această ordine de idei sperăm că Agenția va lua în considerație cele menționate în prezenta scrisoare și va revizui poziția sa vis-a-vis de acest proiect.

Comentariul Agenției

Agenția, în virtutea argumentelor deja invocate, consideră că proiectele date de obligații sunt în limitele atribuțiilor sale legale. Prin urmare, în cazul neconformării S.A. „Moldtelecom” hotărârilor de stabilire a obligațiilor preventive, Agenția va fi nevoită să recurgă la căile legale de impunere. În același timp, furnizorul, cărui i se impun obligații preventive, păstrează dreptul de a contesta orice decizie a Agenției ce îi atinge interesele.

Comentariile Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței

1. Proiectul Hotărârii ANRCETI „cu privire la impunerea obligațiilor speciale preventive S.A. „Moldtelecom” în legătură cu puterea sa semnificativă pe piața terminării și originării apelurilor în propria rețea de telefonie fixă”, plasat de către ANRCETI pe site-ul său oficial pentru consultări publice face trimitere la o piață care nu a fost definită în Hotărârea CA ANRCETI nr.85 din 20 aprilie 2009 și anume – „Piața originării apelurilor în propria rețea de telefonie fixă”.

Acceptarea comentariului: Se acceptă

Denumirea proiectului de hotărâre a fost modificată.

2. Concomitent teritoriul prestării serviciilor de telefonie fixă locală , interurbană, internațională (servicii cu ridicata și servicii cu amănuntul) la care se face referire în Hotărârea CA ANPC nr. DCF-7 din 26 iulie 2007 și nr. DCC-40 din 16 iulie 2009 este teritoriul Republicii Moldova.

În ceea ce privește aplicarea p 2 din Hotărârea CA ANPC nr. DCC-40 din 16 iulie 2009, este de menționat că deși se consideră că piața accesului la rețeaua proprie de telefonie mobilă în vederea terminării apelului include orice tip de trafic, independent de tehnologia utilizată, originarea apelului, numărul de furnizori ce transportă apelul sau furnizorul care solicită serviciul de terminare a apelului, autoritățile naționale pot avea o implicare în activitatea furnizorilor de rețele și/sau servicii de comunicații electronice care activează pe această piață numai pentru serviciile prestate pe teritoriul Republicii Moldova.

Acceptarea comentariului: Se acceptă

Agenția consideră că prestarea serviciului de terminare a apelului este un serviciu național, în cadrul căruia rețeaua de terminare, punctul de interconectare, cumpărătorul sunt situați pe teritoriul național, livrările de servicii sunt între agenți economici naționali.

De asemenea, Agenția a ținut cont de concluziile ANPC că S.A. „Moldtelecom” are situație dominantă pe piața serviciilor de telefonie locală, națională și **internațională**. Prin aceasta s-a accentuat că definiția pieței produsului este legată de locul unde se livrează serviciile, nu de faptul că apelurile internaționale sunt transfrontaliere. Prin urmare, faptul că apelurile pot fi transfrontaliere nu este limitativ, iar piața geografică este determinată de locurile unde se livrează serviciile și de natura propriu-zisă a serviciului.

Prin urmare, aceste raționamente vin întru susținerea Hotărârii ANPC nr.DCF-7 din 26 iulie 2007, că dimensiunea geografică a pieței este teritoriul Republicii Moldova.

Astfel, implicarea planificată a Agenției în careva dintre activitățile furnizorilor în legătură cu aceste impuneri se reduce la activitățile furnizorului cu putere semnificativă privind terminarea apelurilor în rețeaua sa. După cum a fost menționat mai sus, aceste servicii sunt furnizate pe teritoriul Republicii Moldova.

În același timp, Agenția a ținut cont de recomandarea Comisiei Europene în Recitalul 7 al Directivei cu privire la acces³: *Măsurile legale și administrative naționale care stabilesc legătura dintre termenii și condițiile de acces și interconectare și activitățile părții care dorește interconectarea... și nu cu serviciile de acces sau interconectare furnizate, pot genera perturbări ale pieței și, prin urmare, pot să nu fie compatibile cu regulile de concurență.* Prin aceasta, Agenția consideră că oferirea accesului și interconectării în vederea terminării apelurilor nu poate să fie condiționată de activitățile părții ce achiziționează serviciul.

În conformitate cu art.19(3) *Rețelele și/sau serviciile de comunicații electronice vor fi furnizate în condiții de concurență, conform legii.* Prin aceasta trebuie să se asigure că orice rețele și/sau servicii de comunicații electronice să fie furnizate prin concurență.

Totodată, Agenția consideră că orice întreprindere este liberă să lanseze și să furnizeze orice rețele și/sau servicii de comunicații electronice. Astfel Art.4. al Legii comunicațiilor electronice prevede că:

(1) Furnizarea rețelelor și/sau serviciilor de comunicații electronice este accesibilă pentru orice persoană fizică sau juridică în conformitate cu termenele, condițiile și obligațiile prevăzute de prezenta lege.

(2) Restricții pot fi admise doar în situații legate de securitatea statului, apărare, securitatea și sănătatea publică.

(3) Nu vor fi acordate sau menținute în vigoare drepturi exclusive sau speciale privind crearea sau furnizarea rețelelor sau serviciilor de comunicații electronice.

Prin urmare, oricărui agent economic îi este accesibilă posibilitatea legală de a furniza atât servicii, cât și rețele de comunicații electronice. Aceasta se referă în egală măsură la posibilitatea de a furniza servicii cu amănuntul și servicii cu ridicata, inclusiv de furnizare de terminare, inclusiv de servicii internaționale. Posibilitatea efectivă de a intra pe oricare dintre piețele din domeniul comunicațiilor electronice este, însă, restrânsă de barierele pentru intrare.

Este evident că orice operator, indiferent de originea traficului său, întâmpină aceleași bariere pentru terminarea traficului, legate de puterea de piață a furnizorului ce deține controlul abonaților. Prin urmare, posibilitatea de a intra pe oricare din piețe poate fi împiedicată de furnizorii ce dețin controlul abonaților, mai ales dacă aceștia au și o putere semnificativă pe piața din aval. În conformitate cu Hotărârea ANPC nr.DCC-40 din 16 iulie 2009, a fost determinat că S.A.”Moldtelecom” are o situație dominantă și pe piața serviciilor situate în aval de piața terminării – serviciile cu amănuntul de telefonie fixă locală, națională, internațională.

Cât privește diferențierea terminării apelurilor într-o anumită rețea în funcție de originea apelului, Agenția s-a condus de considerentul că în orice caz un furnizor are controlul deplin la baza sa de clienți în vederea terminării apelurilor, adică în orice caz există bariere absolute pentru intrarea pe această piață.

De asemenea, Agenția găsește că la concluzia că piața produsului este terminarea tuturor apelurilor destinate către rețeaua/resursele de numere din rețeaua proprie au ajuns marea majoritate a regulatorilor europeni: din România, Franța, Belgia, Marea Britanie, Portugalia, Polonia, Danemarca, Olanda, Austria, Croația, Ungaria etc. La rândul său unele autorități de reglementare care au întâmpinat întrebarea privind discriminarea traficului în funcție de

³ Directiva Parlamentului European 2002/19/EC privind accesul la rețelele de comunicații electronice și la infrastructura asociată, precum și interconectarea acestora (directiva accesului).

origine, s-au exprimat că terminarea nu depinde de originea națională sau internațională a apelurilor (ANCOM, România, ARCEP, Franța, BIPT, Belgia, ANACOM, Portugalia). Aceasta întărește convigerea Agenției că decizia ANPC privind independența pieței produsului de terminare în proprie rețea de originea apelurilor a fost justă.

Comentariile „Orange Moldova” S.A.

- 1. La pct. 4 din anexă, propunem înlocuirea sintagmei „în suficiente puncte de interconectare” cu sintagma „în orice punct fezabil tehnic al rețelei”. Redacția inițială contravine pct. 13 alin. 1 lit. a) al Regulamentului cu privire la interconectare și art. 47 alin. 3 lit. b) al Legii comunicațiilor electronice.**

Acceptarea comentariului: Se acceptă

- 2. La pct. 5 din anexă, solicităm precizarea sensului termenului „solicitări rezonabile”.**

Acceptarea comentariului: Nu se acceptă

Este dificil de determinat a priori toate cazurile care pot fi rezonabile. Agenția caz-cu-caz, va reieși din premisa că atunci când furnizorul va califica drept nerezonabile solicitările, acesta acționează cu bună credință. De regulă, aceasta se va referi la posibilitățile tehnice (de exemplu o interfață specifică de interconectare) de interconectare.

- 3. La pct. 9 și 16 din anexă, propunem înlocuirea sintagmei „instalarea și operarea” cu sintagma „instalarea, operarea și menținerea”.**

Acceptarea comentariului: Se acceptă

- 4. La pct. 11 din anexă, propunem includerea sintagmei „și/sau a oricărei utilități furnizate de furnizorul-ofertant” după sintagma „segmentului legăturii de interconectare de către furnizorul-ofertant”. Asemenea utilități includ electricitatea, aerul condiționat, căldura și orice alte facilități necesare pentru colocare, furnizate de furnizorul-ofertant furnizorului-solicitant.**

Acceptarea comentariului: Se acceptă

- 5. La pct. 15 din anexă, propunem completarea acestuia la sfârșit cu următoarea teză: „Furnizorul-ofertant va furniza furnizorului-solicitant orice alte facilități necesare pentru colocare, cum ar fi electricitate, aer condiționat, căldură și facilități de mutare a echipamentelor”.**

Acceptarea comentariului: Se acceptă

A fost introdus un punct similar (p.2)

- 6. La pct. 16 din anexă, propunem înlocuirea sintagmei „va opera” cu sintagma „va instala, opera și menține”.**

Acceptarea comentariului: Se acceptă

7. La pct. 17 din anexă, propunem înlocuirea sintagmei „dacă Agenția consideră necesar” cu sintagma „la solicitarea furnizorului-solicitant”, pentru a spori nivelul de încredere reciproc. Furnizorul-ofertant, conștient de faptul că poate fi verificat de furnizorul-solicitant, va ezita să refuze neîntemeiat colocarea. De remarcat că în ce privește accesul la bucla locală, asemenea normă este prevăzută la pct. 35 al Regulamentului cu privire la interconectare. De asemenea, propunem completarea acestui punct la sfârșit cu următoarea teză: „O formă sau o modalitate de colocare este posibilă din punct de vedere tehnic dacă se poate realiza în condițiile tehnice de care dispune furnizorul-ofertant și nu aduce atingere integrității și funcționalității echipamentelor acestuia. O formă sau o modalitate de colocare folosită de un furnizor-solicitant sau declarată obligatorie de către Agenție este prezumată a fi posibilă din punct de vedere tehnic pentru orice alt furnizor-solicitant”.

Acceptarea comentariului: Se acceptă

8. La pct. 19 din anexă, solicităm precizarea sensului acestuia. De asemenea, propunem completarea acestuia la sfârșit cu următoarea teză: „Furnizorul-ofertant va permite furnizorilor-solicitanți cărora li s-a alocat spațiu pentru colocare să își construiască propriile facilități de interconectare directă cu alți furnizori-solicitanți”.

Acceptarea comentariului: Se acceptă

A fost introdus un punct cu semnificație similară (p.25).

9. La pct. 23 din anexă, solicităm includerea sintagmei „construirea de” după sintagma „planurile de dezvoltare a propriei rețele”, precum și excluderea sintagmei „pe parcursul ultimelor 180 de zile”. Furnizorul-solicitant nu are de unde ști când furnizorul-ofertant va aproba asemenea plan, iar dacă asemenea plan se aprobă anual, solicitările parvenite la începutul anului riscă să fie omise în planul de dezvoltare aprobat ulterior. De asemenea propunem completarea punctului cu fraza: „Termenul de construire a acestor spații nu va depăși 15 luni de la primirea solicitării”.

Acceptarea comentariului: Nu se acceptă

Nu este evident că o astfel de cerință este proporțională cu necesitatea de a asigura interconectare. Aceasta poate fi actuală pentru impunerea obligațiilor legate de colocare în vederea accesului la bucla locală. Dacă posibilitatea unei asemenea obligații va fi examinată, se va examina oportunitatea includerii acestei propuneri în acel document.

10. La pct. 26 din anexă, propunem;

- La primul alineat, înlocuirea cuvântului „apeleze” cu cuvântul „utilizeze”;

Acceptarea comentariului: Se acceptă

- La al doilea alineat, excluderea sintagmei „înainte de a fi utilizate serviciile”, care se repetă. De asemenea, propunem reformularea alineatului, care ne pare confuz. De exemplu, dacă nu se culeg codurile de selectare ale transportatorului, cum se va efectua pre-definirea acestuia? În acest context, propunem includerea sintagmei „prin formarea codurilor de selectare ale acestuia” după sintagma „transportatorul ales” și înlocuirea sintagmei „fără culegerea codurilor de selectare a transportatorului” cu

sintagma „fără a fi necesar ca utilizatorul final să formeze codurile de selectare ale transportatorului la fiecare apel”.

Acceptarea comentariului: Se acceptă

A fost reformulat. De asemenea, a fost exclusă obligația de asigurarea a preselecției transportatorului.

- 11. La pct. 28 din anexă, propunem completarea acestuia cu prevederile care se referă la taxarea serviciilor de origine a apelurilor, stabilite în pct. 11-17 ale Hotărârii CA al Agenției nr. 11 din 07.04.2010 privind reglementarea accesului la serviciile publice de comunicații electronice furnizate prin intermediul codurilor de acces „1600-1639”. De asemenea, propunem completarea acestui punct la final cu următoarele teze: „Furnizorul-ofertant are obligația de a nu condiționa furnizarea serviciilor de origine a apelurilor în propria rețea de telefonie fixă de acceptarea de către utilizatorii finali a unor prestații suplimentare, fără legătură cu serviciul solicitat, inclusiv de achiziționarea unor pachete de servicii, din care serviciile de origine a apelurilor în propria rețea de telefonie fixă fac parte. Furnizorul are obligația de a oferi utilizatorilor finali posibilitatea de a achiziționa serviciile de origine a apelurilor în propria rețea de telefonie fixă în mod separat față de orice pachet de servicii oferit sau orice alte opțiuni suplimentare disponibile din care acest serviciu face parte”. Aceste teze au scopul de a preveni două tipuri de comportament anticoncurențial. În primul rând, se urmărește evitarea grupării abuzive a serviciilor, și anume obligarea utilizatorilor finali să procure servicii (produse) ale furnizorului-ofertant care nu au legătură cu serviciul de origine a apelurilor în propria rețea de telefonie fixă a furnizorului-ofertant ca o condiție pentru utilizarea serviciului de origine a apelurilor. Pe de altă parte, se urmărește evitarea obligării utilizatorilor finali de a procura cantități de servicii ce depășesc necesitățile acestuia.**

Acceptarea comentariului: Se acceptă

- 12. La pct. 31 din anexă, solicităm includerea sintagmei „va face public în ORI” după sintagma „precum și”. Altfel, nu este clar cum va fi asigurată transparența acestor informații. De asemenea propunem includerea sintagmei „și tarifele aplicate pentru serviciile de interconectare și pentru serviciile oferite în vederea realizării interconectării” după sintagma „informații contabile”. Ambele cerințe sunt prevăzute la art. 44 alin. 3 al Legii comunicațiilor electronice.**

Acceptarea comentariului: Se acceptă

- 13. La pct. 33 din anexă, propunem includerea sintagmei „și va publica pe pagina sa Internet proiectul” după termenul „ORI”, pentru a oferi posibilitate furnizorilor-solicitanți existenți sau potențiali să comenteze acest proiect. De remarcat că și pct. 42 al Regulamentului cu privire la interconectare cere acest lucru.**

Acceptarea comentariului: Se acceptă

- 14. La pct. 35 din anexă, propunem includerea sintagmei „tipurile de legături de interconectare, tehnologia de transport pe care se bazează legăturile de interconectare oferite (PDH/SDH, radio, etc.) și” după cuvântul „ORI”.**

Acceptarea comentariului: Se acceptă

- 15. La pct. 37 din anexă, solicităm precizarea sensului propoziției „această limitare nu trebuie să depășească termenul 180 de zile din data solicitării serviciului”. Propunem următoarea redacție: „termenul de înlăturare a acestei limitări nu trebuie să depășească 180 de zile din data solicitării serviciilor de interconectare”.**

Acceptarea comentariului: Se acceptă

- 16. La pct. 38 din anexă, propunem includerea sintagmei „și capacitatea” după cuvântul „adresa”, și includerea sintagmei „descrierea completă a tuturor serviciilor oferite de fiecare comutator și eventualele limitări, justificate din punct de vedere tehnic, ale numărului de operatori care se pot interconecta la fiecare comutator” după sintagma „numere găzduite de fiecare comutator”.**

Acceptarea comentariului: Se acceptă

- 17. La pct. 41 din anexă, propunem includerea la sfârșit a următoarelor teze „Informațiile vor fi expuse cel puțin pe pagina Internet a furnizorului-ofertant. Aceste informații vor fi actualizate în termen de cel mult 10 zile de la data apariției unor modificări, precizându-se și data realizării actualizării”. Considerăm că aceste informații trebuie să fie accesibile direct, fără ca furnizorul-solicitant să se adreseze de fiecare dată pentru actualizarea informațiilor. Aceasta îi va ușura și furnizorului-ofertant gestionarea acestor solicitări. Totodată, considerăm necesar de a stabili un termen în care furnizorul-ofertant trebuie să actualizeze aceste informații, atunci când survin schimbări, pentru a asigura beneficiarii acestei informații cu date actualizate, astfel încât să-și planifice în mod eficient dezvoltarea propriilor rețele.**

Acceptarea comentariului: Se acceptă parțial

Furnizorul-ofertant păstrează obligația de a publica datele în ORI, dar și are obligația, dacă un furnizor se adresează cu carva solicitare de informații ce nu au fost prevăzute în ORI – de a le furniza.

- 18. La pct. 43 din anexă, solicităm includerea sintagmei „suprafața spațiilor destinate colocării la fiecare adresă, inclusiv spațiul colocabil, spațiul disponibil și spațiul rezervat” după sintagma „în care se poate realiza colocarea”. De asemenea, propunem completarea acestui punct la sfârșit cu următoarea teză: „Pentru a crea cât mai mult spațiu colocabil, furnizorul-ofertant este obligat să îndepărteze orice echipament ieșit din uz, cu excepția cazului în care păstrarea acestui echipament este obligatorie potrivit prevederilor legale în vigoare”.**

Acceptarea comentariului: Se acceptă

- 19. La pct. 46 din anexă, propunem înlocuirea sintagmei „modelul de acord” cu sintagma „și va publica pe pagina sa Internet, în termenele prevăzute la pct. 42 al regulamentului cu privire la interconectare, proiectul acordului-tip”, pentru a oferi posibilitate Agenției și furnizorilor-solicitanți existenți sau potențiali să comenteze acest proiect. De asemenea, propunem excluderea sintagmei „la data publicării”.**

Acceptarea comentariului: Se acceptă parțial

Agenția consideră că obligația preconizată este proporțională cu necesitatea de a verifica dacă clauzele standard din acorduri corespund ORI. În caz de necorespondere, Agenția poate *ex-post* cere alinierea la ORI.

20. La pct. 47 din anexă, propunem să fie introdusă sintagma „și de colocare” după sintagma „opțiunile de interconectare”.

Acceptarea comentariului: Se acceptă

21. La pct. 52 din anexă, propunem ca și Agenția să fie abilitată să extindă termenul în care furnizorul-solicitant poate să-și instaleze echipamentul, când există motive obiective pentru întârziere. Furnizorul-ofertant poate refuza în mod arbitrar prelungirea acestui termen.

Acceptarea comentariului: Se acceptă

22. La pct. 57(2) din anexă, nu ne este clar sensul sintagmei „prețuri nu mai puțin favorabile decât cele de care beneficiază propriile servicii (activități) de vânzări cu amănuntul sau ... filiale”. Solicităm reformularea (clarificarea) acesteia. Același lucru se referă și la pct. 58.

Acceptarea comentariului: Se acceptă parțial

Acest lucru se referă la necesitatea asigurării unor furnizări nediscriminatorii de servicii între propriile activități și alți furnizori. În mod firesc, livrările între propriile servicii (transferurile interne între unitățile cu ridicata și cu amănuntul) nu sunt observabile. Necesită efectuarea unor studii separate sau implementarea evidenței contabile separate pentru a asigura că se poate determina mărimea reală a prețurilor pentru transferuri interne.

23. La pct. 57(3) din anexă, nu ne este clar sensul ultimei fraze („În acest sens...nu solicită expres altfel”). Propunem excluderea sau reformularea acesteia.

Acceptarea comentariului: Se acceptă

Această sintagmă a fost exclusă

24. La pct. 59 din anexă, în situația în care nu există o metodologie de alocare a costurilor, a capitalului angajat și a veniturilor, nu este clar cum furnizorul-ofertant poate asigura evidența contabilă separată. Presupunem că este necesar ca în paralel, Agenția să elaboreze asemenea metodologie, pe baza Recomandării Comisiei Europene din 04.08.1998 și a practicii statelor membre ale UE. De asemenea, propunem completarea acestui punct la sfârșit cu următoarea teză: „Furnizorul-ofertant va face publică descrierea acestui sistem, inclusiv principalele categorii în care sunt grupate costurile și regulile utilizate pentru alocarea costurilor, prin publicarea acesteia cel puțin pe pagina sa Internet”. Asemenea obligație se cere a fi impusă conform art. 48 alin. 4 al Legii comunicațiilor electronice, în cazul în care se impune obligația prin evidența separată a costurilor.

Acceptarea comentariului: Se acceptă

Agenția a inclus un punct în Hotărîre prin care *Obligația de evidență contabilă separată va fi asigurată de "Moldtelecom" S.A. conform reglementărilor relevante aprobate de Agenție*

Agenția va elabora Instrucțiuni pentru Moldtelecom privind implementarea evidenței contabile separate în conformitate cu această obligație (și, posibil, alte obligații, dacă va fi cazul)

25. La pct. 60 din anexă, solicităm includerea sintagmei „cel puțin pe pagina sa Internet” după sintagma „va publica”. De asemenea, solicităm precizarea faptului ce trebuie să conțină această declarație.

Acceptarea comentariului: Se acceptă

Descrierea declarației va fi efectuată în Instrucțiuni.

26. La pct. 61 din anexă, propunem includerea sintagmei „și îl va publica cel puțin pe pagina sa Internet” după sintagma „raportul de audit”. Asemenea publicare este cerută de art. 48 alin. 4 al Legii comunicațiilor electronice.

Acceptarea comentariului: Se acceptă

27. La pct. 66 din anexă, nu ne este clar sensul sintagmelor „legate de investițiile istorice ce pot fi irecuperabile” și „conțin alte atribute ce pot conduce la constrângerea concurenților”. Conform art. 46 alin. 2 al Legii privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale, conținutul proiectului actului normativ se expune în limbă clară, pentru a exclude orice echivoc. În acest context, solicităm reformularea (clarificarea) acestor sintagme.

Acceptarea comentariului: Acest punct a fost reformulat și a fost formulată obligația de orientare a prețurilor la LRIC/LRAIC.

28. La pct. 67 din anexă, propunem completarea acestui punct:

- după sintagma „modele proprii de calculare a costurilor”, cu sintagma „conform legii”, în corespundere cu art. 48 alin. 3 al Legii comunicațiilor electronice;
- după sintagma „acele piețe”, cu cuvântul „comparabile”, în corespundere cu art. 48 alin. 2 al Legii comunicațiilor electronice;
- după sintagma „modele de calculare a costurilor de tip LRIC”, cu sintagma „în corespundere cu Principiile metodologice utilizate de ANRCETI pentru elaborarea modelelor de calculare a costurilor pentru serviciile de interconectare, aprobate de Agenție”. Asemenea completare ar face aceste obligații să fie în concordanță cu proiectul principiilor menționate, elaborat în conformitate cu practica comunitară.

Acceptarea comentariului: Obligațiile din acest compartiment au fost reformulate

29. La pct. 68 din anexă, propunem completarea acestui punct, după sintagma „lei (MDL)”, cu sintagma „sau în valută străină”, precum și clarificarea sintagmei „zecimi de miimi”. Aproape toate cheltuielile capitale ale operatorilor de telecomunicații sunt efectuate în valută străină. O mare parte din cheltuielile operaționale ale acestora sunt achitate în lei, dar sunt stabilite de asemenea în valută străină. În acest context, considerăm inechitabilă și inacceptabilă discriminarea furnizorului-ofertant prin plasarea tuturor riscurilor valutare pe seama acestuia, lucru care poate afecta grav

programele sale investiționale. Mai mult ca atât, asemenea constrângere contravine și art. 583 alin. 1 Cod civil, care permite părților să convină asupra unor obligații pecuniare în valută străină. Potrivit acestui articol, restricții asupra acestui drept pot fi stabilite doar prin lege.

Acceptarea comentariilor: Nu se acceptă

Obligațiile din acest compartiment au fost reformulate. Prețurile au fost reformulate în lei. Agenția consideră că fluctuațiile valutare pot negativ influența concurenții noi și mici (datorită ponderii mari a costurilor legate de interconectare în totalul costurilor în raport cu furnizorii mari, cum de ex. Moldtelecom). Prin urmare, aceste riscuri pot afecta concurența pe piața cu amănuntul.

De asemenea, Agenția a ținut cont de faptul că furnizorii care se află pe piața cu amănuntul în concurență, acceptă din voință proprie să furnizeze serviciile la prețuri exprimate în lei, prin urmare, asumându-și riscurile valutare. Imitând condiții de concurență eficientă pe piața serviciilor cu ridicata (mai ales de terminare de apeluri), regulatorul presupune că furnizorul-ofertant ar fi nevoit de asemenea să exprime prețurile pentru serviciile de interconectare în lei, forțat de concurență.

De asemenea, Agenția ține cont de faptul că interconectarea este un proces mutual. Prin urmare un furnizor nu doar suportă riscuri legate de fluctuația valutară, ci și, potențial, are oportunități de economii în urma faptului că nu ar plăti suplimentar pentru serviciile de terminare ca urmare a fluctuațiilor valutare.

În același timp, dacă vor interveni factori macroeconomici care afetează substanțial costurile, cum de exemplu devalorizare pe termen lung, inflație, etc, Furnizorul se poate adresa Agenției cu solicitarea de a revedea mărimea acestor prețuri. Acestea vor putea fi revizuite dacă argumentele vor fi găsite rezonabile, precum și dacă vor exista și alte argumente pro acestei revizuir (cum de ex. creșterea tarifelor cu amănuntul).

30. La pct. 72 din anexă, propunem excluderea acestui punct. Nu este clară baza juridică pentru impunerea restricției asupra modificării prețurilor de interconectare, atât timp cât furnizorul respectă modelul legal de calculare a costurilor. Mai mult ca atât, pronosticurile puse la baza unui calcul pot să nu se adeverească, mai ales dacă între timp apar condiții economice noi, care să impună modificarea prețurilor pentru interconectare. Altfel, furnizorul-solicitant poate fi pus într-o situație inechitabilă, când este forțat să subvenționeze furnizorul-ofertant.

Acceptarea comentariului: Se acceptă

31. Propunem examinarea oportunității completării condițiilor executării obligațiilor speciale preventive cu următoarele teze:

„1) Alocarea spațiului colocabil se va face în următoarea ordine de prioritate:

a) pentru furnizorii-solicitanți cărora li s-a alocat deja spațiu pentru colocare;

b) pentru furnizorul-ofertant, pe baza unei notificări sau a unei cereri de rezervare, în condițiile pct. _____;

c) pentru furnizorii-solicitanți care realizează o investiție semnificativă în infrastructura națională de comunicații electronice, pe baza unei cereri de rezervare, în condițiile pct. _____;

d) în ordinea primirii cererilor de colocare.

Furnizorul-ofertant poate rezerva pentru nevoile proprii de dezvoltare a rețelei, pentru o perioadă de cel mult 2 ani, pe baza unei notificări de rezervare care se transmite Agenției împreună cu proiectul de investiții corespunzător, cel mult 50% din spațiul colocabil, în limita spațiului disponibil la momentul primirii notificării de rezervare de către Agenție.

Furnizorul-ofertant poate rezerva pentru nevoile proprii de dezvoltare a rețelei, numai cu aprobarea Agenției, pentru o perioadă de cel mult 2 ani, pe baza unei cereri de rezervare care se transmite Agenției împreună cu proiectul de investiții corespunzător, mai mult de 50% din spațiul colocabil, în limita spațiului disponibil la momentul primirii cererii de rezervare de către Agenție.

Un furnizor-solicitant care realizează o investiție semnificativă în infrastructura națională de comunicații electronice poate rezerva pentru o perioadă de cel mult 2 ani, pe baza unei cereri de rezervare care se transmite furnizorului-ofertant, după ce a fost în prealabil aprobată de către Agenție pe baza proiectului de investiții corespunzător, până la 100% din spațiul disponibil la momentul primirii cererii de rezervare.

Proiectul de investiții va cuprinde în mod obligatoriu:

- a) procentul din spațiul colocabil și termenul pentru care se notifică sau se cere rezervarea;**
- b) destinația pe care furnizorul-ofertant sau furnizorul-solicitant intenționează să o dea spațiului a cărui rezervare se notifică sau se cere;**
- c) obiectivele de dezvoltare detaliate la nivel de trimestru pentru spațiul a cărui rezervare se notifică sau se cere, precum și calendarul detaliat al lucrărilor pe care furnizorul-ofertant sau furnizorul-solicitant intenționează să le efectueze în vederea îndeplinirii acestor obiective.**
- d) necesarul și sursele de finanțare pentru realizarea obiectivelor de dezvoltare, detaliate la nivel de trimestru.**

În cazul în care consideră că proiectul de investiții al furnizorului-ofertant nu reflectă nevoile proprii de dezvoltare a rețelei acestuia, Agenția va obliga furnizorul-ofertant să procedeze la alocarea către furnizorii-solicitanți a spațiului a cărui rezervare a fost notificată sau va respinge cererea de rezervare, după caz.

Agenția va verifica trimestrial îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare pe baza calendarului detaliat al lucrărilor prevăzut în cuprinsul proiectului de investiții. În cazul în care constată abateri semnificative de la calendarul sus-menționat, Agenția va retrage rezervarea și va obliga furnizorul-ofertant să procedeze la alocarea către furnizorii-solicitanți a spațiului a cărui rezervare a fost notificată sau aprobată.

2) Spațiul colocabil alocat unui furnizor-solicitant, pe baza fiecărei cereri inițiale sau ulterioare de colocare, nu va depăși 4 mp.

În cazul solicitării unui spațiu colocabil mai mare de 4 mp, furnizorul-ofertant va alocă furnizorului-solicitant un spațiu de 4 mp și va transmite cererea Agenției, în cel mult 2 zile lucrătoare de la data primirii acesteia, în vederea obținerii acordului pentru alocarea spațiului suplimentar.

Cererile ulterioare de alocare a unor spații colocabile în același spațiu al furnizorului-ofertant vor fi acceptate numai după ocuparea în mod eficient, în proporție de cel puțin 70%, a capacității fiecărui rack instalat, cu echipamente necesare realizării

interconectării sau accesului necondiționat la bucla locală ori cu echipamente necesare funcționării optime a acestora.

3) În cazul în care furnizorul-ofertant intenționează să realizeze o reconfigurare a rețelei sale, pe baza planurilor sale de dezvoltare tehnologică sau de afaceri, echipamentul instalat în spațiul alocat unui furnizor-solicitant poate fi reinstalat într-un alt spațiu prin relocare numai în următoarele condiții:

a) relocarea să permită interconectarea în condiții echivalente celor asigurate de colocarea în spațiul inițial;

b) operațiunile de relocare să se efectueze pe cheltuiala furnizorului-ofertant, dacă părțile nu se înțeleg altfel;

b) relocarea să se realizeze numai după notificarea acestei intenții, în scris, furnizorului-solicitant al cărui echipament urmează să fie relocat, cu cel puțin 12 luni înainte ca furnizorul-ofertant să procedeze la relocare.

4) În cazul în care mai multor furnizori-solicitanți li s-au alocat spații situate într-un spațiu colocabil comun, costurile pentru pregătirea spațiului colocabil respectiv, precum și costurile resurselor tehnice comune, vor fi împărțite între toți acești furnizori-solicitanți, astfel:

a) primul furnizor-solicitant căruia i s-a alocat spațiu va plăti furnizorului-ofertant costurile totale pentru pregătirea spațiului colocabil;

b) ultimul furnizor-solicitant căruia i s-a alocat spațiu va plăti fiecăruia dintre furnizorii-solicitanți cărora li s-a alocat anterior spațiu partea corespunzătoare din costurile totale pentru pregătirea spațiului colocabil, potrivit formulei:

$$C_n = C_t / [n (n - 1)],$$

unde:

- C_n reprezintă suma pe care trebuie să o plătească al n-lea furnizor-solicitant fiecăruia dintre furnizorii-solicitanți cărora li s-a alocat anterior spațiu în cadrul spațiului colocabil respectiv;

- C_t reprezintă costul total pentru pregătirea spațiului colocabil;

- n reprezintă numărul total de furnizori-solicitanți cărora li s-a alocat spațiu în cadrul spațiului colocabil respectiv.

Exemplu:

- costurile totale pentru pregătirea spațiului colocabil sunt de 1000 de euro;

- al 4-lea furnizor-solicitant căruia i se va aloca spațiu pentru colocare în cadrul spațiului colocabil respectiv va plăti fiecăruia dintre cei 3 furnizori-solicitanți existenți următoarea sumă: $C_4 = 1000 / [4 \times (4 - 1)] = 83,3$ Euro

Acceptarea comentariului: Agenția va examina suplimentar aceste propuneri

Comentariile „ARAX-IMPEX” SRL

Obligația de asigurare a accesului la unele elementele specifice ale rețelei proprii și la infrastructura asociată și utilizarea acestora

1. Completarea textului cu următorul punct:

Furnizorul-ofertant va oferi Furnizorului-solicitant accesul la toate serviciile necesare pentru ca aceștia să poată exploata în condiții normale interconectarea cu rețeaua

publica de telefonie mobila a Furnizorul-ofertant în vederea terminării apelurilor, prin furnizarea propriilor servicii de comunicații electronice.

Acceptarea comentariilor: Se acceptă parțial

p.2 presupune că furnizorul va oferi acces prin galerii de cabluri și trecerea prin spații tehnologice, de care are nevoie un solicitant pentru stabilirea și utilizarea interconectării.

2. Propunem modificarea pct.5 cu următoarea sintagmă " acces la infrastructura asociată". Modificarea dată este important prin faptul că fără a avea acces la infrastructura asociată realizarea interconectării devine foarte dificilă. Textul modificat va avea următoarea redacție:

Furnizorul-ofertant are obligația să acorde acces la infrastructura asociată și să furnizeze orice serviciu conex necesar pentru obținerea de către furnizorii-solicitanți a serviciului de interconectare, astfel ca colocarea echipamentelor, trecerea prin propriile spații tehnologice și utilizarea acestora să fie în scopul funcționării corespunzătoare, a echipamentului relevant al furnizorului-solicitant.

Acceptarea comentariilor: Se acceptă parțial

Punctul dat a fost reformulat. Serviciile de colocare cu echipamentele rețelei mobile au fost lăsate pentru acordul comercial.

3. Completarea textului cu următorul punct:

Furnizorul-ofertant va asigura interconectarea rețelei publice de telefonie mobilă pe care o operează, în vederea terminării la puncte mobile a apelurilor, la oricare dintre punctele sale de acces, potrivit solicitării Furnizorului-solicitant, în măsura în care solicitările sunt fezabile din punct de vedere tehnic. Refuzul Furnizorului-ofertant trebuie să fie temeinic justificat și va fi comunicat în scris Furnizorului-solicitant și ANRCETI, în cel mult 10 zile lucrătoare de la data primirii cererilor de interconectare. Furnizorul-solicitant poate cere Agenției inspectarea punctului de acces refuzat în vederea aprecierii refuzului Furnizorului-ofertant și poate asista la inspectarea dată.

Acceptarea comentariilor: Se acceptă parțial

A fost inclus un punct (p.6) prin care Furnizorul-ofertant va asigura interconectarea cel puțin la comutatorul din or. Chișinău pentru orice cerere rezonabilă de interconectare.

4. Propunem sa se prescrie careva criterii care ar determina justificarea refuzului bazat pe lipsa capacitatii de interconectare sau prescrierea unei obligații de dezvoltare a rețelei pentru a oferi capacitate de interconectare tuturor furnizorilor-solicitanți. (capacitatea legăturii de interconectare).

Agenția va crea o comisie ad-hoc, care va verifica la fața locului temeinicia refuzului și eventual ar obliga furnizorul-ofertant să-și dezvolte propria rețea pentru a oferi capacitate de interconectare tuturor furnizorilor-solicitanți.

Acceptarea comentariilor: Se acceptă parțial.

5. Completarea textului cu următorul punct:

Furnizorul-ofertant va furniza legătura de interconectare la capacitatea și caracteristicile tehnice solicitate de către Furnizorul-solicitant, în măsura posibilităților tehnice.

Acceptarea comentariilor: Se acceptă parțial

A fost introdus un punct cu sens similar (p.10)

6. **Propunem modificarea pct.3 cu următoarea sintagmă "*care include orice tip de trafic independent de tehnologia utilizată, originea apelului, numărul de furnizori ce transport apelul sau furnizorul care solicit serviciul de terminare a apelului*".** Modificarea dată este necesară pentru excluderea oricăror interpretări subiective sau înguste.

Textul modificat va avea următoarea redacție.

Furnizorul-ofertant va asigura interconectarea rețelei publice de telefonie mobilă pe care o operează, în vederea terminării apelurilor, *care include orice tip de trafic independent de tehnologia utilizată, originea apelului, numărul de furnizori ce transport apelul sau furnizorul care solicit serviciul de terminare a apelului*, în condițiile pct. 5 și 13 din Regulament.

Acceptarea comentariilor: Se acceptă parțial

A fost introdus un punct cu sens similar (p.4)

Obligația de asigurare a transparenței, inclusiv publicarea ofertei de referință pentru interconectare

7. **Propunem modificarea pct. 12 și 19 în ceia ce privește termenul de publicare a Ofertei de referință pentru interconectare de la 60 zile la 30 zile.** Propunerea dată este făcută prin prisma actualelor circumstanțe antagoniste de pe piața telecomunicațiilor și formalităților îndelungate de aprobare și publicare a prezentei Hotărâri.

Acceptarea comentariilor: Nu se acceptă

Termenul de 30 de zile n-ar fi suficient pentru ajustarea ORI existent și consultări.

8. **Completarea textului cu următorul punct:**

ORI va conține descrierea formelor de interconectare și a serviciilor de interconectare. ORI trebuie să fie suficient de detaliată, inclusiv cu privire la tarifele practicate, pentru a permite interconectarea la toate punctele rețelei unde acest lucru este fezabil din punct de vedere tehnic și pentru a asigura că Furnizorul-solicitant nu vor trebui să plătească pentru resurse care nu sunt necesare serviciului pe care l-au solicitat.

Acceptarea comentariilor: Se acceptă

A fost introdus un punct care descrie aceste obligații.

9. **Completarea textului cu următorul punct:**

Acordul de interconectare trebuie să conțină prevederi referitoare la modificările de rețea în cazul unor operațiuni de reamenajare sau modernizare a acesteia.

Acceptarea comentariilor: Se acceptă

- 10. Propunem completarea pct.28 cu următoarea frază "Modificarea și completarea ORI și acordului de interconectare trebuie să fie justificată și coordonată cu Agenția". Completarea dată este necesară pentru excluderea oricăror abuzuri sau înțelegeri ce pot prejudicia interesele altor furnizori. Totodată, Regulamentul nu prevede clause exprese referitoare la modificarea ORI și acordului de interconectare la inițiativa furnizorului-ofertant.**

Textul modificat va avea următoarea redacție:

Furnizorul-ofertant este în drept să actualizeze ORI și acordul de interconectare de fiecare dată când acest lucru este necesar, cu respectarea termenelor și condițiilor prevăzute în Regulament. Modificarea și completarea ORI și acordului de interconectare trebuie să fie justificată și coordonată cu Agenția.

Acceptarea comentariilor: Se acceptă parțial

Nu a fost inclus „și coordonată cu Agenția”, deoarece Agenția păstrează atât posibilitatea de a comenta, cât și posibilitatea de a impune modificări pînă la și după publicarea modificărilor la ORI.

Obligația referitoare la controlul prețurilor, inclusiv obligația de fundamentare a prețurilor în funcție de costuri

- 11. Propunem de a indica un termen limită în care operatorii mobile să își calculeze și să își justifice tarife de interconectare, de ex. 30 zile din momentul publicării prezentei Hotărîri.**

Acceptarea comentariilor: Nu se acceptă

Prețurile vor fi calculate de Agenție. Pînă la calcularea în funcție de LRIC a prețurilor, va fi utilizată metoda comparării.

- 12. Odată respectat punctul de mai sus propunem ca Agenția să efectueze propriul calculul a costurilor serviciilor de interconectare și serviciilor conexe acestora. Utilizînd modelele de calculare a costurilor de tip LRIC și informația prezentată de Furnizorul-ofertant, Agenția va efectua propriul calcul al costurilor serviciilor de interconectare și a serviciilor conexe acestora prin metoda prețurilor comparate cu acele piețe, unde autoritățile de reglementare au efectuat calcule conform principiilor de calculare a costurilor orientate sau bazate pe modelele de calculare a costurilor de tip LIRC.**

Acceptarea comentariilor: Se acceptă

- 13. În dependență de rezultatele obținute de Agenție ca urmare a calculelor efectuate, acesta va propune un termen limită în care se va ajunge la costul total obținut. Agenția va aproba o scară regresivă de reducere a costului serviciilor de interconectare și a serviciilor conexe acestora.**

Acceptarea comentariilor: Se acceptă

Agenția este de acord cu abordarea propusă, primele etape ale acestui glidepath au fost definite, iar următoarele vor fi definite prin hotărâre suplimentară.

14. Propunem includerea punctului dat pentru claritate:

Prețurile de interconectare se aprobă de către ANRCETI.

Acceptarea comentariilor: Nu se acceptă

Agenția va efectua controlul prețurilor, inclusiv și impunerea de orientare la costuri. Acțiunea de aprobare o înțelegem ca înaintarea de către furnizor și aprobarea de către regulator. Asemenea abordare și-a demonstrat ineficiența.

15. Propunem modificarea punctului 38:

Prețurile de interconectare pot fi modificate doar cu aprobarea prealabilă a Agenției odată la 2 ani din data ultimei aprobări sau la cererea Agenției.

Acceptarea comentariilor: Nu se acceptă

Acest punct a fost exclus. Nu există temei pentru o astfel de reglementare.